

A PÉCSI
EGYHÁZMEGYE
PEDAGÓGIAI
FOLYÓIRATA

FIGYELJ RÁM!

I.évfolyam 1. szám – 2015. május

A megjelenő cikkeket¹ a szerkesztőbizottság tagjai vagy felkért külső szakemberek lektorálják.

Megjelenik elektronikus formában (e-mail-mellékletben megküldött pdf-állományként) évente 4 alkalommal

szerkesztőbizottság:

BERTÁNÉ HARGITAI MARGARÉTA

SÜMEGI JÓZSEF

SZÉP ATTILA

TÓTH LÁSZLÓNÉ

szerkesztőség: Pécs, Szent István tér 24.

e-mail:

tothne.emoke@pecs.egyhazmegye.hu

bhmargareta@outlook.com

¹ Kérjük a cikkeket Word dokumentumban, Times New Roman betűtípussal szerkeszteni, fényképeket mellékelve (forrás megjelölésével) beküldeni. Szívesen vennénk, ha a szerző 5-10 mondatos bemutatkozást, illetve tabló- vagy igazolványképet is csatolna.

SZÁMUNK SZERZŐI:

Bertáné Hargitai Margaréta - Szent József Iskolaközpont, tanár

Cseh Péter Mihály –Szekszárd, káplán

Dornné Balogh Szilvia - Pécsi Tudományegyetem 1. Számú Gyakorló
Általános Iskola, tanító, hitoktató

Dobos László – Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, nyugalmazott
tanár, hitoktató

Helstáb Ákos – Szent Mór Iskolaközpont, tanár

Mayer Józsefné – Szent József Iskolaközpont, tanító

Nyisztorné Mihola Zsuzsanna - Szent József Iskolaközpont, tanító,
hittanár

Schäferné Baka Ágnes – Szekszárd Belvárosi plébánia, hittanár

Sipos Edit – Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, tanársegéd

Schubertné Pálincás Zsuzsanna – Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat,
gyógypedagógus-logopédus

Sümegi József – Egyházmegyei Hatóság, tanfelügyelő

Szabóné Varjas Ildikó – Szent József Iskolaközpont intézményvezető,
tanár, hitoktató

Tövisháti Lilla - Szent József Iskolaközpont, tanár

Vadóc Eszter - Szent József Iskolaközpont, tanító

„Tanuljunk egymástól, hogy minél jobban taníthassunk!”

(Eötvös Loránd)

TARTALOM:

Köszöntő	4
Küldetésnyilatkozat	5
Bemutatjuk: Szabóné Varjas Ildikót	7
Bemutatjuk: Dobos Lászlót	13
Bemutatkozunk	18
Műhely: Milyen a katolikus iskolává válás útja?	19
Műhely: Felnőttek katekézise másképpen	22
Műhely: Misszió Szekszárdon	25
Műhely: Az akarati intelligencia fejlesztése	31
Műhely: A versmondás tanítása	44
Műhely: A hit- és erkölcsstan tanítása az első osztályban	53
Nincsen rossz gyerek!	65
Mit tehetünk a tehetséggel?	68
Óravázlat	74
Ötletkosár	79
Közérdekű	80
Útravaló	81

KÖSZÖNTŐ

Sümegei József

EGY ÚJ FOLYÓIRAT MARGÓJÁRA

Kedves Kollégák!

A keresztény pedagógus számára különleges aktualitása van Jézus parancsának: „menjetek, tanítsatok, tegyétek tanítványommá mind a népeket”. (Mt28,19)

A tanításnak, a nevelésnek, s a hitátadásnak is előfeltétele azonban, hogy mi, akiknek ez feladatul adatott, naprakészek legyünk. Legyünk mindazoknak az információknak a birtokában, amely elengedhetetlen egy bonyolult világban való tájékozódáshoz. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy tanítványaink is az információk soha nem látott halmazával találkoznak, így nekünk az is a feladatunk, hogy segítsük őket az eligazodásban. Abban, hogy valóban az életkornak megfelelő információk jussanak el hozzájuk, s oly módon, ahogy számukra ez a legjobb.

Ebben próbál segíteni bennünket ez az új kezdeményezés, egy elektronikus szaklap, amelynek rendhagyó módon nemcsak olvasói, hanem szerzői is lehetünk. Tájékozódhatunk belőle a bennünket leginkább érdeklő kérdésekről, megismerhetünk új utakat, kezdeményezéseket, módszereket. Az az segít nekünk tanulni a tanítás nem könnyű mesterségét!

Köszönet érte Bertáné Hargitai Margarétának, aki megálmodta és kitartó munkával el is indította a FIGYELJ RÁM! című egyházmegyei szaklapot, s azoknak is, akik szerzőként járultak hozzá, hogy kollégáink egy színvonalas anyagot olvashassanak.

Jó lenne, ha minél többen nyitnák meg és olvasnák ezeket az oldalakat, kihasználnák mindazt a lehetőséget, amelyet nyújtani tud nekünk.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Reményben örülj, békével tűrj, imádkozz szüntelen – hirdeti egyházmegyénk idei jelmondata.

Mi pedagógusok napi jó tanácsként is tekinthetünk e gondolatsorra, hisz remény, öröm, béke, türelem, ima nélkül nincs keresztény pedagógus, sem hitoktató. Pedagógusaink többsége szakmailag igényes, napról-napra megújulni kíván. Mások véleményét megismerni – a világot kitágítani – nem csak lehetőség, hanem kötelesség is.

Amikor felmerült egy új folyóirat létrehozásának gondolata, nem pusztán az egyházmegye keresztény pedagógusainak, hitoktatóinak kívántunk publikációs lehetőséget biztosítani, hanem szerettünk volna létrehozni egy igényes szakmai közösséget, amely szakmai műhelyként együtt gondolkodik különböző problémákon, különös vagy nehéz pedagógiai helyzeteken, mintegy jelezve, hogy egyházmegyénkben olyan szakemberek vannak jelen, akiknek elméleti tudása, gyakorlati tapasztalata mások figyelmére is igényt tarthat. Terveink szerint éppen ezért mind a gyakorlat felől érkező, mind az elméleti megközelítéseknek helyet biztosítunk.

Alapelvünk a folyamatos értékközvetítés, mindezek mellett nyitottak kívánunk maradni minden olyan újjátással szemben, amely értékrendünkbe illeszkedik. Célunk továbbá, hogy lapunk tájékoztatást nyújtson a pedagógiai újításokról, aktualitásokról és törvényi változásokról.

Szeretnénk megismertetni az intézményeket egymással, bemutatkozási lehetőséget biztosítani óvodáknak, iskoláknak, hitoktatói csoportoknak, s ezek mellett a tudatos keresztény pedagógusokat a középpontba állítva elismerni munkájukat, eredményeiket.

Reményeink szerint e lap által elindul egy olyan szakmai diskurzus, amelyből minden Olvasónk gazdagodhat.

Újságunk címét Olvasóink választották.

–Figyelj Rám! – szól a gyermek, meghúzza köpenyünket, így hívja fel a figyelmet magára. Ugyanezt kívánja Jézus is, s lehet, hogy rádöbbenünk, a tanítványunk szemeiből Ő néz ránk. Emeljük tekintetünket Istenre, akitől kaptuk hivatásunkat, s akinek figyelmünkkel tartozunk. S végül: a nagy terv részeként, egy-egy apró fogaskerékként, egymáshoz kapcsolódva, egymást csiszolgatva dolgozunk együtt, s ha olykor nem is látjuk önmagunk, vagy munkatársunk pontos szerepét, a többiek nélkül céltalanul működünk: egyedül semmire se megyünk, semmik vagyunk – figyeljünk hát egymásra is!

E sorok végén hálásan mondunk köszönetet mindazoknak, akik e lap létrejöttét munkájukkal, ötleteikkel és támogatásukkal segítették.

Legelőször Udvardy György püspök atyának, és Sümegi József tanfelügyelő úrnak, Szabóné Varjas Ildikónak, akik az ötlet első megfogalmazásától támogatták ennek megvalósulását.

A szerkesztő-bizottságnak, akik munkájukkal is hozzájárultak az 1. lapszám tartalmassá tételéhez.

A szerzőinknek, akik vállalták, hogy a tanítás, hitoktatás mellett elkészítették írásaikat, s határidőre elküldték azokat.

A kollégáknak, akik végiggondolták lapunk szerepét, és témajavaslaikkal már megjelenése előtt formálták arculatát.

S végül a kedves Olvasónak, aki szabad idejében is képezi magát, ismerkedik távolabbi kollégáinak véleményével, gondolataival, tapasztalataival szélesíti látókörét, s lelkiismeretesen végzi munkáját a Jóisten dicsősége.

BEMUTATJUK... SZEPESY-DÍJASUNKAT

Szabóné Varjas Ildikót, a szekszárdi Szent József Iskolaközpont vezetőjét, aki elsőként kapta meg ezt a díjat 2013. április 20-án.

Ildikó az említett iskola 2. tanéve óta annak munkatársa, aktív közösségi ember. Következetes pedagógus. Célja tanítványainak átadni azt a szilárd értékrendet, amelyben ő maga is erősen hisz.

Szepesy Ignác (1780-1838) az oktatás és nevelés ügyének lelkes, példaeértékű támogatója volt. Pécsi püspök, aki működése során folyamatosan figyelemmel kísérte Pécs és az Egyházmegye oktatási helyzetét. Több falusi iskolát alapított, megkezdte az anyanyelvi oktatás megszervezését. 1831-ben saját költségén megalapította a pécsi tanítóképzőt. A Klimó György által 1774-ben nyilvánossá tett könyvtárat az általa emelt új könyvtáráépületbe költöztette. 1831 és 1836 között papjai bevonásával újrarendítette a Szentírást.

A Szepesy Ignác-díjat minden évben olyan pedagógus kaphatja meg, aki hitelesen képviseli, szolgálja a katolikus oktatás ügyét, a környezete által elismert személyiség, példaadó magatartás jellemzi, hűségesen szolgálja intézményét.

A díjazottal beszélget:

Bertáné Hargitai Margaréta

Mesélj a családról, amelyben születted!

Szüleim egyszerű, dolgoz emberek. Édesapám református, édesanyám római katolikus vallású. Emlékszem az ünnepekre, amikor egyik nap a katolikus templomba mentünk szentmisére, másik nap pedig a református templomban vettünk részt az istentiszteleten. Utána mindig a nagyszülőknél ebédeltünk. Gyermekkoromban anyai nagyanyámmal jártam zarándoklatokra, hétköznapi misére, rózsafüzér imádságra. Édesanyám határozottságára nagyon mélyen él bennem, amikor a beiratkozásnál megmondta az igazgató úrnak, hogy az ő lánya akkor is fog hittanra járni, ha engedi, ha nem.

Vallásos családban nőttél fel. Meg tudod-e ragadni azt a pillanatot, amelyben a hit már a Te saját döntésed volt?

Nem a szüleim akarata miatt jártam szentmisére, hittanra, nemcsak miattuk lettem elsőáldozó, bér má lkozó. De egy büntől való megszabadulás mélyen él bennem, talán 7. osztályos lehettem, amikor én is, mint a társaim elkezdünk csúnyán beszélni, káromkodni, mert az olyan „felnöttes” volt. Hittanórán az atya beszélt a tízparancsolatról, és a 2. parancsolatnál belém nyílt a felismerés, hogy én halálos bünt követek el. Tudatosan és nehezen ment a rosszról való leszokás. Azóta is elmesélem a tanítványaimnak, hogy a bűnről csak úgy tudsz leszokni, ha tudatosan ellenállsz a

kísértésnek, elfordulsz, elhatározod, hogy te nem akarod elkövetni azt többet.

Szekszárdon tanultál, majd itt maradtál. Te döntöttél úgy, hogy a katolikus iskolában szeretnél dolgozni, vagy a Gondviselés vezetett ide?

A Tanítóképző Főiskolán a tanítói szak mellett elvégeztem a hitoktatói szakot is, itt tanított bennünket Farkas Béla, akkori szekszárdi plébános, aki megkérdezte, hogy szeretnék-e a katolikus iskolában tanítani. Én igent mondtam, így kerültem 1994-ben ebbe az iskolába.

Hivatásodban mi a legfontosabb a számodra?

Pedagógusként a hit és a tudás magvait elvetjük, és amíg tanítványainkkal kapcsolatban vagyunk, ápoljuk, gondozzuk azt. A növekedést a Jóistenre bízom. *Célom tanítványaimat bevezetni a kereszténység titkába, szilárd erkölcsi alap átadása, matematikai tudásuk bővítése. Arra ösztönzöm őket, hogy világítsanak, legyenek világosság, követendő példa a világ számára.*

Kétszer is igazgatója lettél az iskolának. Hogy történt?

Mindkettő felkérésre. Az első alkalommal Farkas Béla atya kért meg, hogy vezessem egy rövid ideig az iskolát, majd 2009. szeptemberétől a fenntartó kérésére, meg-bízására a tantestület egyhangú támogatásával a Szent József Iskolaközpont vezetője lettem.

Milyen szolgálatot végzel az egyházban?

Hitoktató vagyok és egyházközségi képviselőtestületi tag, valamint a Szent Mónika közösség, karizmatikus lelki közösség, illetve az iskolai rózsafüzér-csoport tagja.

A pedagógus pályáját meghatározzák a példaképek: formálják, alakítják szemléletünket, tapasztalataikat bölcsen meg-osztják. Kitől tanultál legtöbbet ezen a pályán?

Számomra kiemelkedő példaképek az idősebb munkatársaim, akik nem veszítették el hitüket, aktivitásukat, erejüket. Felnézek rájuk, hogy mennyire tudnak alkalmazkodni a megváltozott nemzedékhez, miközben továbbra is odaadással nevelik, tanítják a gyerekeket.

Mit javasolnál egy pályakezdő keresztény pedagógusnak?

Vedd észre a mindennapok apró örömeit és egy nagyító lencséjén keresztül nézd ezeket! Az Istent szeretőknek minden a javára válik. Ne aggódj, a nehézségek idején mindig lesz, aki a segítségedre siet! Én ezt már tapasztalatból mondom.

Sok időt töltesz az iskolában, ahol a szürke hétköznapiak közül különlegességükkel kicsillannak az ünnepek. Melyik a kedvenced?

Az iskola életében évente megrendezésre kerülő programok, műsorok közül már számtalan (anyák napja, Március 15-ei, Október 23-ai ünnepség, pásztorjáték...) előadást rendeztem, tanulóinkat felkészítettem. Mindegyik iskolai programot kedvelem, a szívemhez a karácsonyi műsor meghittsége áll a legközelebb, különösen a betlehemes játék. Szívesen vállaltam mindig a

betlehemes játéknak a betanítását, mert a fellépések által sok embernek szerezhettünk örömet, élményt, emlékeket.

Mi az, ami leginkább feltölt energiával?

Beszélgetés, elsősorban az Úrral való beszélgetés, az imádság, valamint a közvetlen környezetemben élőkkal való építő jellegű beszélgetés, mely a megoldásokra irányul, a kételyeket eloszlatja, előre mutat, feltár.

Mivel töltöd a szabadidődet?

Szívesen töltöm a szabad-időmet tanulóink és szüleik társaságában, számos kerékpáros- és gyalogtúrát, zárandoklatot vezettem.

Családommal, barátaimmal is szívesen kirándulunk, sportolunk. Társasjátékozunk, olvasok.

Mutasd be a családot!

Férjemmel közösen neveljük két kamasz fiunkat, akik nevüket az evangélistákról kapták. Márk fiam gimnáziumba jár matematika-informatika fakultáción, Máté pedig rendészeti szakközépiskolában tanul. Mindketten a katolikus iskolába jártak, már bér málkoztak, rendszeresen ministrálnak, ami örömmel tölt el.

Az idei év a megszentelt élet éve. Mi jut erről eszedbe?

Örülök, hogy Ferenc pápa meghirdette a szerzetesek évét. Gondolkodjunk ebben az évben a szerzetesség múltjáról, jelenéről és jövőjéről! Adjunk hálát a múltbeli ajándékokért, szentjeinkért! A szerzetesek száma egyre csökken, szükséges az ima, hogy elég bátrak legyenek kimondani az igent a hívásra. Ők Isten emberei,

akikre felnézünk. A pápa az egyház figyelmét szeretné egy kicsit a szerzetesközösségekre irányítani, hogy vegyük észre a testvéri kommunióban megélt örömhír hirdetését, a tanúságtételt. A szerzetes-közösségek az evangélium tanítása szerint követik Krisztust, minden további rendi szabályzat csak ezt segíti. Vajon mi is tudjuk követni Krisztust az evangélium szava szerint? Elolvasva Ferenc pápa apostoli levelét, én csak egy gondolatot szeretnék kiemelni: lépünk ki a magunk kis világából, a mi problémáinkból, ne zárkózzunk be a csigaházainkba, hiszen „Akkor találtok életet, ha adjátok az életet, akkor találtok reményt, ha adjátok a reményt, akkor találtok szeretetet, ha adjátok a szeretetet.”

Pedagógustársaid felterjesztettek a Szepesy-díjra. Hogyan tovább ezután?

Igen nagy megtiszteltetés ért, amikor a Püspök Úr által alapított Szepesy Ignác-díjat az elsők között vehettem át 2013. áprilisában. Én úgy gondolom, hogy akkor egy közösség, a mi intézményünk tantestületének a közös díját vettem át, hiszen a kollégáim segítségével nélkül nem tudtam volna elérni eredményeimet, teljesíteni feladatomat.

Igyekszem továbbra is lelkiismeretesen végezni a munkámat, az irgalmas és mindenható Isten, valamint embertársaim, különösen a tanítványok örömére.

BEMUTATJUK... DULÁNSZKY-DÍJASUNKAT

Dobos László tanár urat, Laci bácsit sokan ismerik az országban személyesen és még többen a könyvein, módszertani anyagain keresztül.

A felnőttképzési anyagok, a gyermekek hitoktatáshoz összeállított játékgyűjtemények megkerülhetetlenek a szakemberek számára.

Hosszú időn át volt a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola tanára, a pécsi Jézus Szíve (Pius) Plébánián karnagyként szolgált és jelenleg is vezeti a plébániai felnőtt-katekézist.

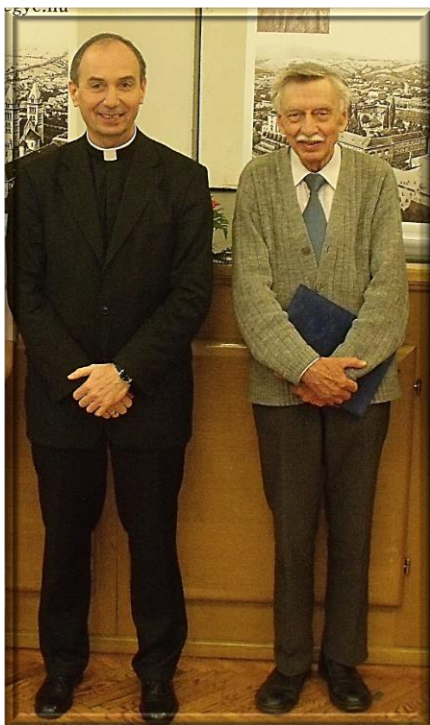
A zenei munkásságának egy különleges része, hogy egyházi kórusművek szövegét fordítja magyar nyelvre és természetesen a legmodernebb formában az interneten meg is jeleníti.

<http://www.egyhazikorusmuvekmagyarul.hu/>

2013. április 20-án Dulánszky-díjban részesült.

Dulánszky Nándor (1829-96), pécsi püspök a magyar közoktatásban szintén fontos szerepet töltött be. Ő restauráltatta a pécsi székes-egyházat, írt egy latin nyelvű dogmatikát. Az egyházi zene megújítása is nevéhez fűződik: száműzte a zenés miséket, helyette a gregorián énekiskola növendékei kaptak helyet a kóruson. Sok figyelmet szentelt a papnevelő intézetnek, valamint a nőnevelésnek. Az egyházmegyében tíz helyen létesített kisebb leánynevelő intézetet, leányotthont. A tanítóképzőkön rendezte a tanári fizetéseket. Korszerűsítette az egyházmegyei nyomdát, támogatta a szegény sorú diákokat, agg papokat, a püspöki könyvtárat. Jelmondata az volt: *Prodesse, vagyis: Másokért élni, szolgálni.*

A 2013-ban alapított A Dulánszky Nándor Hitoktatói Életmű Díjat az a hitoktató kapja, aki környezete által elismert személyiség, szak-tudása megkérdőjelezhetetlen, kiemelkedő kateketikai életpályáján tanúbizonyságot tett hitbéli- és hivatásbéli elkötelezettségéről, példamutatóan szolgálja Egyházát.

A díjazottal Sipos Edit beszélget.

Manapság szokás azt kutatni, hogy a tanári pályára lépő főiskolások milyen „pedagógiai tudást” hoznak magukkal a saját neveltetésük és iskolai élményeiken keresztül. A kutatások azt mutatják, hogy ezek nagyon erősen meghatározzák, kiből milyen tanár lesz a későbbiekben. Laci bácsi, hogyan emlékszel vissza a saját gyermekkorodra, nevelőidre? Kik lettek a példaképeid, amikor a tanári pályára léptél? Miért?

Derűs családi légkörben nőttem fel, és az iskolában is jó nevelőim voltak. A dunaföldvári katolikus iskolában Berze Nagy Ilona tanító néni, az ismert író nő tanított írni-olvasni, a pécsi Széchenyi Gimnáziumban latin-olasz szakos tanáromtól, Kovács Gyulától sajátítottam el a játék-pedagógia alapjait, matematika-fizika tanárom, Bodlaki Ákos szoktatott rá a logikus gondolkodásra, és hittan tanárom, Petrovich Ede atya mutatott példát arra, hogy miként lehet bonyolult nevelési problémákat mosolyogva, nagy szeretettel megoldani. De nem csak ők hatottak rám, a többi tanáromtól is csupa jót tanultam.

Talán nem tudja mindenki, hogy a katekézis mellett a zene a másik szenvedélyed. Melyik volt előbb? Hogyan hat egyik a másikra?

A zenét kisiskolás korom óta szerettem. Tanultam hegedülni, majd zongorázni, énekeltem a gimnázium kórusában, és klarinétoztam a fúvós-zenekarában. A Rákosi-rendszer „jóvoltából” aztán némi kitérőt kellett tennem, az érettségi után évekig gyári munkás voltam, majd egy nagyüzem műszaki osztályán dolgoztam. Zenetanári okleveletem csak 28 éves koromban tudtam megszerezni a Zeneművészeti Főiskola pécsi tagozatán. Ezt követte 32 szép év a pécsi Liszt Ferenc Zeneiskolában, és ezzel jórészt párhuzamosan a Pécsi Kamarakórusban, melyet Tillai Auréllal közösen vezettünk. A zene egyházi szolgálatomban is régóta jelen van. Nem csak azáltal, hogy én alapítottam és 35 éven át én vezetem a Jézus Szíve Plébánia énekkarát, hanem azáltal is, hogy nem tudok elképzelni katekézist ének-zene nélkül.

Hogyan lettél zenetanárból katekéta?

Bonyolult történet, de igyekszem röviden elmondani. A nyolcvanas évek elején, az akkortájt „föld-alattinak” számító közösségi mozgalomban ismerkedtem meg Bíró László atyával. Ő kért meg, és ő készített fel arra, hogy egy felnőttként megtértekből álló csoportot felkészítsek a beavató szentségekre. Ezt a felkérést a következő években még kilenc hasonló követte, én pedig mindent megtettem, hogy a középiskolában kapott, egyébként igen alapos hittani tudásomat tovább fejlesszem. Előbb a hittudományi főiskolák jegyzeteit, tankönyveit tanulmányoztam, majd az ennél szélesebb körű teológiai irodalmat is. Közben dr. Szalai János atya felkérésére éveken át pedagógiát tanítottam az általa vezetett Teológiai Tanfolyamon. Valószínűleg ennek alapján hívott meg 1992 szeptemberében dr. Bán Endre rektor úr a Hittudományi Főiskolára előbb pedagógiát tanítani, de egy évvel később rám bízta a

kateketika oktatását is. 18 éven át tanítottam ezt a két tárgyat, és vezettem a hozzájuk kapcsolódó szemináriumokat. Bán atya meghívott a plébániájára is. Középiskolás és egyetemista hittancsoportokat vezettem, hittantáborokat szerveztem, míg végül rátaláltam a magam sajátos területére, a felnőttek katekézisére. Ezt a szolgálatot 22 év óta, jelenleg is nagy szeretettel végzem.

Mi motivál Téged a munkádban? Mik az erőforrásaid? Mitől kapsz új lendületet?

Ugyanazok, mint bárki másnak az egyházban. Mindenekelőtt a szentségek, legfőképpen az eucharisztia. Nyugdíjasként meg tudom tenni, hogy naponta elmegyek szentmisére. De szüntelenül érzem a Szentlélek ösztönzését, bátorítását is, az imádságban pedig meg tudom beszélni ügyeimet az Úrral.

Több generációt tanítottál, zenére, hittanra. Megváltoztunk? Megváltoztak a gyerekek?

A világ szüntelenül változik, változnak benne az emberek is. Ma nem lehet ugyanúgy tanítani, mint akár csak 10-15 évvel ezelőtt. A főiskolán töltött éveimben három alkalommal írtam át a jegyzeteimet, hogy a hallgatókat az aktuális nevelési helyzetekre felkészítsem. A gyerekek nem lettek se jobbak, se rosszabbak, egyszerűen csak mások. A velük való foglalkozásba bele kell kalkulálni nem csak a televíziót, az okos-telefont, hanem a családok megváltozott szokásait és még egy sor egyéb tényezőt is. Lehet, hogy ez bonyolultabbá, esetenként nehezebbé teszi a katekézist, de ezen nem sopánkodni kell, hanem új módszereket, stratégiákat kell keresni. Vannak hitoktatók, akik ezt meg is teszik, és az eredmények igazolják őket. Mert az üdvösségre minden nemzedék meghívott, a mai gyerekek nemzedéke is.

Nagybőjtben sokan járnak lelki-gyakorlatra, vállálnak szolgálatokat vagy lemondanak valamiről. Teszik ezt azért, hogy a húsvét örömét nyitott szívvel fogadják be. Most kevéssel húsvét után és rohamléptekben haladva a tanév vége felé nem könnyű frissen tartani a húsvét örömét. Van jó tanácsod nekünk?

A lelki élet mesterei bizonyára okos tanácsokat tudnának adni, de én ezekben a bonyolult dolgokban nem vagyok járatos. Én – húsvétkor is meg máskor is – örömet találok abban, hogy tehetek valamit az Úr szolgálatában. A cselekvés, a szolgálat maga az örömforrásom. Úgy gondolom, hogy ez az Úr válasza az én igyekezetemre. Ezt mások is kipróbálhatják.

Laci bácsi, köszönöm a beszélgetést! Isten áldjon!

BEMUTATKOZUNK

Intézmények az egyházmegyében

Ebbe a rovatunkba várjuk intézményeink, s gyerekekkel foglalkozó plébániai csoportok bemutatkozását (babaklubok, cserkészcsapatok, stb.)

A püspökség által fenntartott iskolák:

Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium - Paks

Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola - Komló

Mohácsi Katolikus Nevelési Központ - Mohács

Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola - Pécs

Park Utcai Katolikus Általános Iskola és Óvoda - Mohács

Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola - Siklós

Szent József Iskolaközpont - Szekszárd

Szent Mór Iskolaközpont - Pécs

Szent Mór Katolikus Általános Iskola - Tolna

A püspökség által fenntartott óvodák:

Óvoda Úti Katolikus Óvoda - Pécs

Park Utcai Katolikus Óvoda - Mohács

Szent Ferenc Katolikus Óvoda - Mohács

Szent Márton Óvoda - Alsószentmárton

Szent Mór Katolikus Óvoda - Pécs

Szent Rita Katolikus Óvoda - Szekszárd

Püspöki engedéllyel az egyházmegye területén működő egyéb katolikus intézmények:

Ciszterci Nevelési Központ - Pécs

Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma - Pécs

Ciszterci Szent Margit Óvoda - Pécs

Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola Szent Mária Magdolna Gyakorló

Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola - Abaliget

Szekszárdi Kolping Iskola - Szekszárd

Szent Orsolya Rendi Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola, Alapfokú

Művészeti Iskola és Kollégium - Dombóvár

Kérünk minden intézményt, hogy készítse el bemutatkozását, és a nyár folyamán küldje el a szerkesztőségünk e-mail címére, hogy a későbbi lapszámokban bemutatásra kerülhessenek! Kérdéseikre a szerkesztőbizottság tagjaitól kaphatnak választ.

MŰHELY

Szabóné Varjas Ildikó: Milyen a katolikus iskolává válás útja?

Az iskolánk megalakulásának elmúlt 20 évében tapasztaltak alapján mondhatom, hogy rögzös, nehéz, megpróbáltatásokkal teli, de szép. Természetesen felmerülhetnek nehézségek, akkor is, ha átvétellel jön létre, egy működő intézményt vesz át az egyház, vagy ha alapítással évről-évre bővül az intézmény. Mindegyik esetben nagy feladat hárul a tantestületre és a püspöki biztosra.

A Magyar Piarista Rendtartomány kiadásában megjelent A katolikus iskola című könyvecskéből megtudhatjuk, hogy a Katolikus Nevelés Kongregációja hogyan vélekedik a katolikus iskoláról, mi a katolikus iskola feladata, felelőssége, szervezete, hogy ez egy bátor, és közös összefogást igénylő vállalkozás. Az Egyház küldetése az emberek üdvösségének szolgálata, a katolikus iskola pedig része az Egyház üdvösséget szolgáló küldetésének, különösen a hitre való nevelés kötelességének vonalán.

A katolikus iskola is köznevelési intézmény, rá is a köznevelési törvény szabályai vonatkoznak, feladatunknak tekintjük, hogy elősegítsük a gyermek harmonikus lelki, testi és érzelmi fejlődését, erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat neveljünk (ezek a köznevelési törvény szavaival egybehangzóak).

Pedagógiai programunkban fogalmazzuk meg sajátosságainkat, a katolikus nevelés-tanítás elveit, a pedagógusokkal szemben támasztott elvárásokat, miszerint, az oktatóknak ki kell tűnniük

helyes tanításukkal és becsületes életükkel. Az oktatókkal, nevelőkkel szemben támasztott elvárásokat a Magyar Katolikus Egyház Köznevelési Intézményeiben dolgozó pedagógusok számára összeállított Etikai Kódex tartalmazza, melyet az adott iskola helyi sajátosságaival kiegészíthet.

Amikor a katolikus iskolára gondolok, a mi iskolánkra, a következő szavak jutnak eszembe: hit, lélek, erkölcsös nevelés, hitoktatás, keresztény értékrend, krisztusi szeretet. Az alap oktatási- és nevelési feladatok ellátása mellett célul tűztük ki a keresztény értékrend közvetítését, a krisztusi szeretet gyakorlását, melyet nemcsak az órarendbe épített heti 2 hittan órán teljesítünk.

Iskolánk jelmondata: Hit, tudás, szeretet. Hittel, nagy szeretettel adjuk át tanítványainknak a tudást. Fontosnak tartom, hogy alkossuk meg intézményünk saját jelszavát, de akár lehetne az egyházmegye intézményeinek egy közös jelszava is.

A katolikus iskola nevelésének értékét, eredményességét nem lehet a közvetlen hatékonyság fokain lemérni. Az emberi szabadság és a kegyelem, a lélek működése által érik be a gyümölcs, vagyis a növendékek, akiket nevelünk. Nekünk csak köväsznak kell lennünk.

Azt gondolom, hogy külsőségekben is látszódnia kell, hogy a mi iskolánk egyházi iskola. Az intézményünkbe belépő iskolánk névadó szentjének szobrával, a falon kereszttel, bibliai idézetekkel találkozunk, a tantermekben a himnusz és szózat mellett a falon a fő helyet a kereszt foglalja el, de minden osztályban ott a pápa képe, a rózsafüzér, külön faliújság az egyházi ünnepeknek...

„Jó bejönni, olyan béke árad, nyugalom fog el, már amikor bejövök a kapualjba!” – mondta már több szülő is, aki nem feltétlenül vallását gyakorló.

Kápolna van az épületben, ahol osztályonként vagy egyénileg bármikor lehet imádkozni.

Lelki napokat tartunk adventben és nagyböjtben gyerekeknek, pedagógusoknak, melyen gazdag, lelki programok biztosítják az elmélyülést, készítenek fel az ünnep méltó átélésére, mert „amilyen az előkészületünk, olyan az ünnepünk” – mondja lelki vezetőnk.

A közösséghez való tartozásunk jelképei az iskolaköpeny, iskolanyakkendő, iskolai jelvény, köszönésünk.

Iskolai műsoraink vallásos jelleget tükröznek, karácsonykor pásztorjátékot is adunk elő, melyet kiviszünk a városba, főtérre, idősök otthonába, kórházba, bíróságra...

Beiratkozáskor egyénileg elbeszélgetünk a szülőkkel, tájékoztatjuk őket az intézmény elvárásairól, keresztény értékrendünkről. Ne feledjük el, hogy missziós feladatunk van a keresőkkel, bizonytalanokkal szemben is. Erre jó példák a szülők megkeresztelkedése, bér málkozása, egyházi házasságok rendezése.

Ez csak néhány jó tanács, a továbblépéshez, fejlődéshez a legjobb ötleteket a mindennapok, egy aktív, innovatív tantestület munkája adja, valamint fontos egy olyan püspöki biztos személye, aki a vezető legközvetlenebb munkatársa lehet, aki a jó irányba terelgeti az intézmény lelki életét is.

Ehhez kívánom a Jóisten áldását és segítségét!

MŰHELY

Dobos László: Felnőttek katekézise – másképpen

A szakmai továbbképzéseken és tapasztalatcseréken méltatlanul kevés szó esik a felnőttek katekéziséről. Szükségességét és fontosságát senki nem vitatja, de amikor a gyakorlati megvalósításra kerülne a sor, akkor a legtöbb katekéta óvatosan visszavonul. És nem is ok nélkül. A sikertelen próbálkozások nyomasztó kudarc-élménye sokakat arra késztet, hogy feladja a harcot, mondván: „Nálunk ez nem megy. A mi felnőtt híveinket ez nem érdekli. Kár erre pazarolni az energiánkat, van bőven tennivaló a gyerekek katekézisében is.”

A kudarcoknak természetesen sok oka lehet. A leggyakoribb ok az, hogy nem vesszük figyelembe azt, hogy a felnőttek – felnőttek. Velük nem lehet úgy foglalkozni, mint a gyerekekkel. Eleve kudarcra van ítélve az a felnőtt-katekézis, amely a gyermekek katekézisének formáit, módszereit akarja átvenni és alkalmazni. A leglényegesebb különbségek ismertek, csak nem figyelünk eléggé rájuk. Nem vesszük figyelembe, hogy a felnőtteknek elvárásaik vannak. Elvárják, hogy a katekézis választ adjon hitbéli, és az életvitelükkel kapcsolatos személyes problémáikra. Ezért az elméleti teológiai eszmefuttatások – legyenek bármilyen magas színvonalúak – nem kötik le a figyelmüket és nem igazán érdeklik őket. Aztán elvárják, hogy a foglalkozások legyenek érdekesek, színesek, változatosak. Olyanok, melyekben ők nem passzív szemlélők, néma hallgatók, hanem amelyekben tevékenyen részt vehetnek. Az is fontos szempont, hogy ez a részvétel ne legyen fárasztó, - hiszen egész napi munkájuk után fáradtan érkeznek a hittanórára, - inkább a felfrissülésüket, a kikapcsolódásukat szolgálja. De hát lehet ilyen foglalkozásokat tartani?

Lehet. Vannak már kidolgozott módszerek, és a módszerek alkalmazásához kifejlesztett eszközök is. Ezekről lapunk egyik következő számában lesz szó. Itt most azt a kérdést szeretnénk

megválaszolni, hogy mit lehet tenni akkor, ha mindezeket figyelembe vettük, ha ilyen jellegű katekézist szerveztünk, de a felnőttek mégse – vagy csak igen kis számban –jönnek. Ennek nagy valószínűséggel az az oka, hogy nem tudnak jönni, hogy számtalan munkahelyi és családi lekötöttségeik mellett a rendszeres hittanra járásra már nem marad idejük és energiájuk. Az ilyenek számára dolgoztuk ki azt a formát, melynek megfelelő nevet még nem sikerült adni, - nevezhetjük táv-hittannak, levelező-hittannak, vagy akár számítógépes hittannak is, - de amely a gyakorlatban bevált, közel két évtizede jól működik és igen népszerű. A következőkben erről lesz szó.

E forma lényege, hogy a résztvevők csupán havi egy alkalommal, vagy akár csak hathetenként egyszer jönnek be a plébániára, ahol részletes szóbeli eligazítás után megkapják a feldolgozandó anyagot, melyet otthon, egyénileg és akkor dolgoznak fel, amikor éppen van egy kis szabad idejük. A következő közös foglalkozáson aztán a katekéta irányításával társaikkal együtt megbeszélik a tapasztalataikat, levonják a következtetéseket, és didaktikus játékok segítségével elmélyítik újonnan szerzett ismereteiket. Ezt követően megkapják a következő havi anyagot, és a folyamat folytatódik. De mi ez az anyag? Elméletileg lehetne egy fejezet valamilyen hittankönyvből, vagy lehetne a katekéta által összeállított jegyzet is, de igen kicsi a valószínűsége annak, hogy este, fáradtan, miután a gyerekeket már ágyba rakták, egy írott anyag tanulmányozásába fognak kezdeni. A hazavitt anyag tehát nem egy tankönyv-szerű, nyomtatott anyag, hanem egy lemezre írt, számítógéppel lejátszható, színes és érdekes audiovizuális összeállítás, melynek egyéni feldolgozását a rejtvény-újságokban található rejtvényekhez hasonló, érdekes feladatokat tartalmazó feladatlapok segítik. Aki az audiovizuális anyagot figyelmesen végignézte-végighallgatta, aztán ennek alapján a feladatlapokat kitöltötte, majd társaival a tapasztalatait, benyomásait megbeszélte, az egy adott hittani kérdésben megfelelő ismereteket szerzett.

Amikor ezt a kateketikai formát közel húsz évvel ezelőtt bevezettük, a szakma részéről több kritikai megjegyzés is elhangzott. Az egyik az volt, hogy a katekézis az egyház szolgálata, melyet nem szabad „privatizálni”. A tapasztalat azt mutatja, hogy a katekézis ebben a formában is az egyház tevékenysége maradt, nem „privatizálódott”. Sőt, a résztvevőknek a plébániához fűződő kapcsolata erősödött, a résztvevők csoportja pedig olyan közösséggé kovácsolódott, melynek tagjai tudnak egymással hitükről beszélni, és tudnak együtt imádkozni is. Ráadásul ez a forma „kitermelt” egy nem várt plusz eredményt is. A résztvevők többsége ugyanis odahaza nem egyedül nézi-hallgatja az audiovizuális anyagot és oldja meg a feladatlap rejtvényeit, hanem bevonja abba a házastársát, esetleg nagyobb gyermekeit is, és így létrejön egy ideális családi katekézis. Sőt, minden csoportban olyanok is akadnak, akik a lemezeket lemásolják és továbbadják nem hívő munkatársaiknak, ismerőseiknek. Mi ez, ha nem az evangelizációnak egy sajátos, modern formája?

A másik szakmai kifogás az volt, hogy a játékok és a rejtvények „profanizálják” a hit tartalmát. Nos, ennek az elmúlt évek során semmi nyomát nem láttuk, de azt igen, hogy a résztvevők hite egyre szervezettebben beépült mindennapi életükbe, vasárnapi hangulatból egyre inkább az egész életüket átformáló valósággá vált.

Vissza van még az a kérdés, hogy miként lehet hozzájutni a szükséges audiovizuális anyagokhoz, a feladatlapokhoz, a didaktikus játékokhoz, és egyáltalán, ennek a sajátos „távoktatásnak” a módszertanához? Az anyagokat egy szakmailag jól felkészült, és eléggé kreatív katekéta maga is elkészítheti saját csoportjai számára. De akinek erre nincs ideje és energiája, az tíz teljes tanévre szóló kidolgozott anyagot talál a pécsi Hittudományi Főiskola könyvtárában, vagy Budapesten az Országos Hitoktatási Bizottságnál.

Lapunk következő számában ezek részleteire még visszatérünk.

MŰHELY

Misszió Szekszárdon

Cseh Péter Mihály: Szekszárdi alsóvárosi misszió

Dr. Udvardy György püspök úr döntése értelmében 2014. augusztus elsejével Bacsmai László szekszárdi plébános úr szolgálatát segítem, mint káplán. Egyházi előjáróim tervei között szerepel, hogy Szekszárd alsóvárosi részében egy missziót indítanak. Ehhez vásároltak egy háromszintes családi házat a Csopak utca 1-es szám alatt, mely korábban panzióként funkcionált. A misszió része az is, hogy be fogok költözni ebbe a házba a belső felújítás után, hogy egy hívő közösséget építsek föl, mely alkalmas arra, hogy befogadja az Egyház ajtaján kopogtató érdeklődőket.

Vízióm a misszió beindításáról vázlatosan úgy néz ki, hogy először nekem kell olyan megfelelő emberré válnom, mint amilyen munkatársakat szeretnék magam mellett látni ebben a rendkívül izgalmas és felemelő küldetésben. Hiszem azt, hogy imában kell megalapoznunk a sikeres evangelizációt. Hiszem, hogy az imához és az evangelizációhoz is nagy segítséget nyújt nekünk Ferenc pápa minden szava és tette. Kövessük a Szentatyát Jézus Krisztus nyomdokain haladva! 2015. március 15 – én hirdettem ki a belvárosi templomban, hogy elkezdjük a munkát és a tanulást. Ez a két evezőnk a csónakban. Ha csak az egyik van, akkor körbe-körbe forgunk... Ezzel a nappal indítottam egy új sorozatot az internetes misszióban is. Napi email hírlevél segíti a feliratkozókat az információ áramoltatásában. Ennek a hírlevélnek a legfontosabb része, hogy Ferenc pápa Az evangélium öröme kezdetű apostoli buzdítása mp3 fájlban meghallgatható, mert pontonként

felolvasom diktafonra, majd saját szavaimmal imádkozok a hallott szövegrészlettel, azután pedig a hallgatókat is imára hívom.

Itt lehet meghallgatni az eddig szétküldött felvételeket:

<http://csepeticsapata.hu//evangelizacio/komment/evang.php>

Itt pedig fel lehet iratkozni a napi hírlevélre:

holub.csongor@gmail.com

A misszió általam látott célja az, hogy az összes eddigi egyházi tevékenységet megbecsülve új utakat keresünk az Egyháztól még távol levő emberek megszólításában. Az új utak keresése számomra is nagy személyes kihívás, hiszen folyamatos munkát és tanulást igényel. Bele kell képzelnem magamat azok helyzetébe, akiket nem érdekel az Egyház, akik nem keresik Jézus Krisztust és semmilyen vallásos köntösben megjelenő csoportosulás nem vonzó számukra. Bizony nagyon sokan vannak Szekszárdon is, akiknek a füle mellett elmegy a templom harangszava: „*Gyere be!*” **Azt gondolom, hogy ma már a harang se azt mondja, mint régen... Ma a bent ülőknek mond valami újat:** „*Indulj ki az emberekhez! Ismerd meg őket! Beszéljess velük! Szeresd őket!*”

Ez a „missziós kilépés” Ferenc pápa sokat emlegetett jelszava is. Meg kell teremtenünk az Egyházhoz való kötődés fokozatosan erősödő szeretetkötelékeit. Ezt a hívogató, a távol lévők számára járható utat építő mentalitást célzom meg az új evangelizáció első feladatának önmagunk számára, akik már megtapasztaltuk „**Isten üdvözítő szeretetének szépségét, amely a meghalt és feltámadt Jézus Krisztusban került kinyilvánításra.**” (Az evangélium öröme, 36. pont)

Jelenleg háromféle erősödő „szeretetköteléket” tudok felkínálni az összes eddigi Szekszárdon zajló egyházi tevékenységet nagyra becsülve és felhasználva a misszió érdekében:

1. **kötődési pont:** minden csütörtök este 19:00-20:00 egy izgalmas előadást tartok nem egyházi épületben, melyre reményeim szerint szó szerint bárki beülhet, akiket meghívhatnak és elhozhatnak azok, akik már szorosabban kötődnek az Egyházhoz.
2. **kötődési pont:** minden szombat este a belvárosi templom hatos miséjét végzem, melyre eljöhetnek azok, akik részei szeretnének lenni a missziós mozgolódásnak, másrészt magukkal hozhatják azokat, akiket már érettnak tartanak egy liturgián való nyitottszívű részvételre.
3. **kötődési pont:** havonta egy szombat délelőtt missziós képzést vezetek azok számára, akik munkatársjelöltek, majd később lelkes tanítványok és aktív apostolok lesznek.

Cseh Péter Mihály

csepeticsapata.hu

A leendő
missziósház
Szekszárdon

Mayer Józsefné: Gyermekmisszió

2009 májusában, a Szent Pál év lezárása alkalmából Rómában missziós találkozó volt gyermekeknek. Mintegy hétezer kis missziós érkezett ide a világ minden részéről.

34 magyar kisgyermek között a Pécsi egyházmegyéből Szekszárdról ötten mentek el a találkozóra. Ezzel indult újra a gyermekmisszió Magyarországon, 60 év szünet után.

A Gyermekmisszió mottója: „Kis imával, kis áldozattal, gyermekek segítenek gyermekeknek”.

A kicsikben olyan lelkületet szeretnénk kialakítani, hogy észrevegyék, a másoknak mikor van szüksége akár egy jó szóra, egy imára, vagy egy darab kenyérre, és próbáljanak meg a tőlük telhető módon segíteni. Képesek legyenek a sajátjukból adni, vagy képesek legyenek áldozatot hozni, és lemondani valamiről, mások javára.

Valójában nem nagy dolgokra kell gondolni, hiszen ha sokan vagyunk, és a sok kicsit összerakjuk, nagy dolgokat is végbevihetünk.

Nálunk ez hogyan működik?

Kéthetente tartunk missziós foglalkozásokat, ahol imádkozunk a rászorulókért /az éppen aktuális, pl. földrengés-, árvíz-, terrorista merényletek áldozataiért stb./ ezeket megbeszéljük, aztán játszunk, énekelünk.

Ezenkívül minden évben van egy projektünk, amire adományokat gyűjtünk /éhező gyermekek megsegítésére, kollégium építésére, vagy egy kápolna újraépítésére/. Ehhez, a lemondásaikból származó forintjaikat rakhatják be a missziós perselybe.

Persze adományokat másképp is lehet gyűjteni. Mi például minden évben megyünk „háromkirályozni”, amiért adományokat kapunk, illetve karácsony előtt készítünk kis ajándéktárgyakat, amiket eladunk.

Ezeket a pénzeket eljuttatjuk a PMM központjába, ők továbbítják a megfelelő helyre.

Passiójáték a
szekszárdi kórház
gyermekosztályán.

De meglátogattuk a kórházban fekvő beteg gyermekeket, s a missziósok saját játékaikat ajánlották fel számukra.

Húsvét előtt a Gyermekpassiót mutattuk be a kis betegeknek.

Műanyag kupakot gyűjtöttünk, egy rákos betegségben szenvedő kisgyermek gyógyítási költségeihez így tudtunk segítséget nyújtani. Biztosan mindenkinek van saját ötlete, hogyan lehetne adományokat gyűjteni, de természetesen ez a helyi sajátosságoktól is függ. Talán már eddig is megtettétek mindezt, de amint látjátok, lehet szervezett formában is.

Nagyon jó lenne, ha Egyházmegyénkben több gyermekmissziós csoport is működne.

Mint egyházmegyei koordinátor, nagyon szívesen segítek bárkinek, aki úgy érzi, hogy szívesen létrehozna egy csoportot.

A Gyermekmisszióról bővebben is tájékozódhattok a www.papaimisszio.hu honlapján.

Mayer Józsefné

Elérhetőségeim:

Tel. 06-30-549 8831

email :

mayerne@freemail.hu

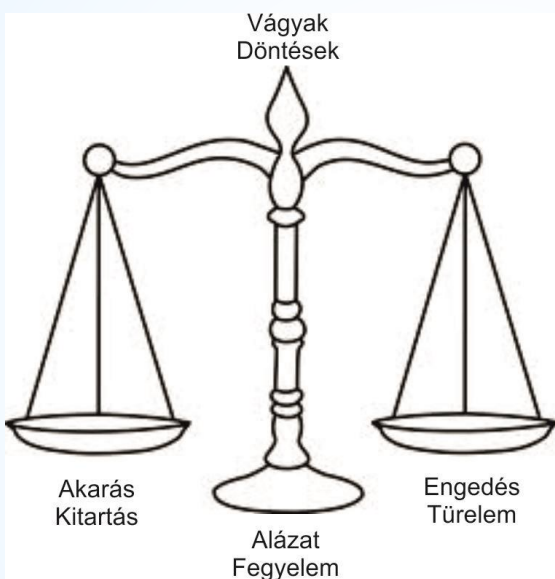
Missziós találkozó Máriaremetén a karizmák
ünnepén

forrás: www.papaimisszio.hu

MŰHELY

Helstáb Ákos: Az akarati intelligencia fejlesztése

Ha az intelligenciáról beszélünk, akkor az IQ és az EQ jut eszünkbe, tehát az értelmi és érzelmi intelligencia. A tárgyi tudás, a logikus gondolkodás és az érzelmi működésünk nagyban befolyásolják a viselkedésünket. Ezeken kívül van még egy olyan területe a gondolkodásunknak, ami jelentősen befolyásolja a döntéseinket. Sokan ezt a területet az érzelmi intelligenciához sorolják, azonban

van egy kis eltérés. Az IQ és az EQ ugyanis lineális felépítésű, tehát valakinek vagy magas az intelligenciája, vagy nem. Ha az akaratot vizsgáljuk, akkor egy nagyon érdekes jelenséggel kerülünk szembe: a döntési képességünk és a döntéseink helyessége

nem csak attól függ, hogy mennyire tudunk akarni, hanem attól is, hogy mennyire tudunk engedni. (Ezt látjuk az akarati intelligencia egyensúlyi mérlegén.) Ez a két tényező határozza meg az

igenjeinket és a nemjeinket minden egyes eldöntendő kérdésben. Itt viszont a szélsőségesen erős akarat ugyanolyan nagy baj, mint a szélsőségesen gyenge. A legmagasabb akarati intelligencia az egyensúly pontjában van. Máshogy megfogalmazva: minél kiegyensúlyozottabb valakinek az akarati intelligenciája, annál nagyobb valószínűséggel tudja megvalósítani a vágyait, annál jobban tud alkalmazkodni, annál rugalmasabb a gondolkodásmódja, annál több megoldási alternatívából választhat. Ha túl erős az akarata valakinek, akkor a megoldási lehetőségek kezdenek beszűkülni ugyanúgy, ahogy a túl gyenge akaratnál is.

Nézzünk egy konkrét példát: Egy autó leáll a síneken. A sofőr megpróbálja beindítani a motort, de nem sikerül. A vonat pedig közeledik. Ha a sofőr nagyon erős akaráttal rendelkezik, úgy gondolja, hogy az egyetlen menekülési megoldás, ha beindul a motor. Ő addig próbálkozik az indítással, esetleg a műszerfal és a kormány csapkodásával amíg vagy a motor indul be, vagy a vonat fékez le, vagy bekövetkezik a katasztrófa. A másik szélsőség, ha valakinek nincs elég akarata, akkor ebben a helyzetben lebénul. Semmi másra nem képes, csak arra, hogy segítségért kiáltson. Ő nem tud magán segíteni. Talán még a biztonsági övet sem képes kioldani. Akarat nélkül, tehetetlenül várja, hogy mi fog történni. A kettő közti egyensúly pontján sok-sok megoldási lehetőség van. Nyilvánvaló, hogy ilyen szélsőségesen többnyire senki sem

viselkedik. Az egyensúly pontján álló ember képes elengedni az autót. Tud olyan megoldásban gondolkodni, ami az ő életét mindenképpen megmenti és megpróbál lehetőség szerint a jármű védelmében is lépéseket tenni. Például megpróbálja letolni a kocsit a sínekről.

Mivel testnevelést tanítok az akaratitelligencia megnyilvánulásának öt különféle módját figyeltem meg. A konkrét példa legyen a Cooper-teszt, ami 12 perc folyamatos futást jelent. A diákok egy ilyen felmérés esetén a következő módon viselkednek:

1. Nagyon erős akaratú, engedni képtelen: Nem hajlandó futni. Neki senki ne mondja meg, hogy mit csináljon. Ha lehetősége van rá, irat felmentést a szüleivel, vagy orvosával. Ha mégis rászánja magát a futásra, akkor a követelményeket figyelmen kívül hagyja, ami azt jelenti, hogy amennyit ő fut, az akkor is ötöst ér, ha a tanár kettőst ad rá. Minden egyéb az oktatási rendszer, a pedagógus, az iskola hibája. Ha egy ilyen típusú diák fut, akkor elvárja, hogy a követelményeket hozzá igazítsák.

„sulifuti”

Pécsen

2. Erős akaratú, aki kicsit már tud engedni: Hajlandó futni, de azért próbálkozik. Mindenképpen alkudoznia kell: a teszt tartson rövidebb ideig, vagy hosszabb ideig, vagy kevesebbet kelljen futni. Lehetőség szerint az ilyen típusú ember is próbál valamiféle mentességet kieszközölni magának. Végső esetben azonban képes rá, hogy végrehajtsa a feladatot a kitűzött szabályok szerint. A felmérések szerint ez a leggyakoribb típus.

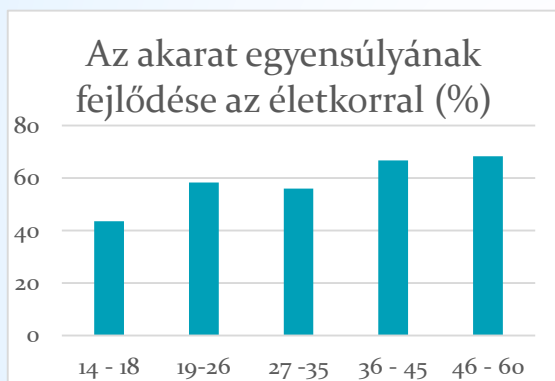
3. Ugyanannyit tud akarni, mint engedni: Akinek az akarási és engedési képessége egyensúlyban van, az beletörődve ugyan, de lefutja a tesztet. Inkább kihívásnak tekinti, mint nehézségnek. Ha az eredményei tökéletlenek, nem a rendszert hibáztatja miatta, hanem megpróbál javítani, szembenézni önmagával.

4. Gyenge akaratú, aki könnyen enged: Mivel az akarata túl gyenge ahhoz is, hogy egy ilyen feladatot végrehajtsa, ezért a csalás eszközéhez folyamodik. Gyengeségének tudatában megpróbál kiskapukat keresni a rendszerben. Ha lehet, levágja a köröket, vagy többet számol magának. Az akarata csak éppen arra elég, hogy a szabálykerülési lehetőségeket felkutassa.

5. Nagyon gyenge akaratú, aki szinte csak engedni tud: Az ilyen diák nagy siránkozások, zihálások, fújtatások, esetleg összeesés, asztmás-, vagy sírási roham kíséretében áll neki a feladatnak. Nagyon sokszor feladja és elkönyveli, hogy ő erre képtelen, ő a társadalom selejtje és az ilyen feladatokat kifejezetten azért találták

ki, hogy őt a sárba tiporják, megszégyenítsék. Meg sem próbál javítani a teljesítményén, hiszen arra úgyis képtelen lenne. Ő már csak alkatilag, genetikailag ilyen. Nem tehet róla.

Sokféle szituációban el lehet játszani azzal a gondolattal, hogy ez az öt típus az egyes élethelyzetekben, munkahelyen, házasságban hogyan viselkedik. A vizsgálatok azt mutatják, hogy az életkor, a tapasztalatok előrehaladtával az akarati intelligencia az egyensúly felé mozdul el. Talán azt gondolnánk, hogy az idősebb emberek kevésbé rugalmasak a gondolkodásban, ám néhány szélsőségtől eltekintve úgy tűnik, hogy a megélt tapasztalatok mind az akarási, mind az engedési képességet kedvezően befolyásolják. Az akarati intelligencia tehát fejleszthető, ami azt jelenti, hogy a munkatársaink, házastársunk ezen a téren fejlődőképesek.

Ebben a táblázatban azt látjuk, hogy egy vizsgált 87 fős csoport tagjai között egy akarati intelligencia teszt alapján hány százalékban választottak úgy, hogy a

döntésük az akarás és engedés egyensúlyában volt. Látjuk, hogy ez a túlélési stratégia a 46-60 éveseknél több, mint húsz százalékkal növekedett a kamaszkori gondolkodáshoz képest.

Az akarati intelligencia fejlesztése:

1. A legelső feladat ebben a fejlesztési folyamatban a vágyak konkretizálása, a célok megfogalmazása és az irányok kitűzése. Csak akkor tud megfelelően akarni valaki, ha vannak vágyai, amiért képes küzdeni, képes engedni, képes akár szenvedni is. Amíg nincsenek vágyak, addig ezen a területen nincs fejlődés.
2. A vágyak a csendben születnek, szinte észrevétlenül. A nyitott szív, mely el tud csendesedni a pusztában, szép lassan készül fel arra, hogy végre találkozzon az égő csipkebokorral és célt, értelmet adjon az életnek. Egy-egy lelkigyakorlat döntő hatású lehet ezen az úton.
3. A vágyak az élményekből születnek. Ez lehet akár egy jó tanóra, egy jó film, egy szép zene, egy önfeledt alkotási folyamat. Mindennek az oktatásban rendkívül széles spektruma van. Éppen ezért, az érzelmi intelligencia fejlesztésével az akarati képességek, a vágyak megvalósítási képessége is jelentősen javul. Az élmények minél több érzékszervre hatnak, minél jobban illenek az illető személyiségébe és minél önfeledtebb kikapcsolódást nyújtanak, annál hatékonyabbak. Éppen ezért nincs általános recept. Az akarat egyénileg fejleszthető.

4. Ha már kiforrott vágyai vannak valakinek, ha vannak céljai, akkor ezek megvalósításának módja, hatékonysága függ az akarati intelligenciától. A fejlesztésnek ebben a folyamatában a kívülről való rálátás, az empátia olyan megoldási stratégiákat ad az embernek, melyek a döntési képességét jelentősen befolyásolják. A szituációs helyzetek gyakorlása, szituációs játékok, drámajátékok, színjátszás különösen fejleszthetik az akarati képességeket. Előfordul, hogy egy jó film, vagy könyv, amibe az ember bele tudja élni magát, ugyanilyen hatást fejthet ki. Mindez ismételten összhangban van az EQ fejlesztésével.
5. A szenvedés a személyiség formálásának hatékony módja. Sajnos ezt nem magunk választjuk. Mégis azok a keresztjeink, melyeket az életünkbe kapunk, a személyiségünket olyan mértékben fejleszthetik, hogy az ezzel párosuló önsajnálat luxusnak tűnik. A céltalan, vágy nélküli szenvedés nem visz előre, nem tesz jobb emberré minket. Nagyon sok esetben látjuk, hogy valamilyen trauma után a személyiség komoly változáson, fejlődésen megy át. A gondolkodásmód, a döntési képesség ilyen megváltozása a szenvedés megtapasztalása miatt az akarati intelligenciát növeli.

6. Válasz keresése a :”Milyen ember szeretnék lenni?” kérdésre.
Ha egy-egy döntési helyzetben megvizsgáljuk az akarat és az engedés egyensúlyát, valamint azt, hogy mi hogyan szeretnénk, ha velünk szemben viselkednének az adott helyzetben, illetve hogy a többi ember hogyan nézne ránk, ha így viselkednénk a szituációs játékokhoz hasonlóan növeli az empátia készséget, az érzelmi és akarati intelligenciát.
7. Istentől kapott képességünk, a tudatosság, lehetővé teszi, hogy döntési helyzeteinkben különféle megoldások közül választhassunk. Ezt szabad akaratnak is szoktuk nevezni. A választható lehetőségek között mérlegelni tudunk és a szeretet szempontjából a legjobbat választhatjuk.
8. Az alázat, ami azt jelenti, hogy van valaki, aki felettünk áll, okosabb nálunk, hatékonyan javíthatja életünket. Éppen ezért nagyon nagy erőt ad az imádság, a Szentlélek életünkbe, döntéseinkbe való hívása. Annak tudatosítása, hogy Isten okosabb nálunk, illetve annak megértése, hogy mások véleménye hogyan (akár rosszul is) befolyásol bennünket, jelentősen segíti vágymegvalósítási képességeinket.
9. A sport egy recept nélkül is kiváltható gyógyszer az akarat fejlesztésére. Már az alkalmazásakor olyan anyagok

termelődnék a szervezetben, amik boldogabbá tesznek, tehát motiválnak. A sporthoz le kell mondani a lustaságról és a kényelemről, de cserében olyan ajándékot kapunk, amit örömmel és élménnyel nevezünk. Arra azonban mindenképpen vigyázni kell, hogy milyen mozgás felel meg az alkatunknak, mi okoz sikerélményt.

Szituációs játékok az akarati intelligencia fejlesztésére:

Ez lehetőséget ad arra is, hogy kívülről rátekintsünk önmagukra és szembesüljünk azzal, ahogy mások valószínűleg kívülről tekintenek ránk. Ez később olyan belső motivációs forrássá válhat, mely belülről indíthat el személyiségváltozásokat. Az ilyen játékok nem mellékesen közösségteremtő hatásúak is. A szituációs játék vezetőjének a feladata, hogy a jelenlevők közül kiválassza a két önkéntest, aki egy-egy helyzetet el fog játszani. Ők rövid megbeszélés után előadják azt a helyzetet és a megfigyelőknek rá kell jönniük, hogy az előadók melyik személyiségtípust képviselik.

Az öt típus:

- Főnök: nagyon tud akarni, nem tud engedni.
- Kereskedő: erős akarat, de kicsit tud engedni.
- Túlélő: egyformán tud akarni és engedni
- Csaló: gyenge akarat, nagyon tud engedni.
- Sebzett: nem tud akarni, mindenben enged.

1. szituáció: Helyszín: Iskola, igazgatói iroda. Szereplők: Igazgató, szülő. Szituáció: Szülő kéri gyermekének felvételét az iskolába.

–1. helyzet:

Szülő: sebzett. Kulcsszavak: szegény gyermekem, tudom, hogy nem lehet, nehéz nekünk

Igazgató: főnök. Kulcsszavak: Nem alkalmas, nincs több férőhely, hiába könyörög.

–2. helyzet:

Szülő: csaló. Kulcsszavak: Meg lehetne oldani, ha nem lehet így, akkor másképp, nagyon jó a bizonyítványa, csak otthon felejtettem. Ismerem a feleségét/férjét.

Igazgató: kereskedő. Kulcsszavak: Ezt át kell gondolnom, talán, ha egy kicsit jobbakk lennének az eredményei, szemüvegeseket nem szoktunk felvenni.

–3. helyzet:

Szülő: kereskedő. Kulcsszavak: Át tudom hozni ebbe az iskolába. Nem tudom, megfelelők-e a feltételek. Önöknek is előnyös lenne.

Igazgató: csaló. Kulcsszavak: Van egy törvény, ami ezt nem teszi lehetővé. Nincs több férőhely. A minisztérium létszámszempontot rendelt el.

–4. helyzet:

Szülő: főnök. Kulcsszavak: Hoztam, hogy beírassam a fiamat. Nem vagyok hozzászokva az ellenkezéshez. Nagyon jók a kapcsolataim.

Igazgató: sebzett. Kulcsszavak: Nem vagyunk mi erre méltók. Nagyon rosszul vagyunk felszerelve. Alig van férőhely. Lehet, hogy összedől az iskola.

2. Szituáció: Helyszín: étterem. Szereplők: pincér, vendég. Szituáció: a vendégnek bogár volt a levesében és szeretne másikat kapni.

-1. helyzet:

Vendég: főnök. Kulcsszavak: Jöjjön ide! Azonnal cseréljék ki! Kérem a panaszkönyvet!

Pincér: főnök. Kulcsszavak: Megfelel az előírásoknak. Bízva ránk, mi ehhez jobban értünk. Extra adag húsért felárat számolunk fel.

-2. helyzet:

Vendég: kereskedő. Kulcsszavak: Legyen szíves, cserélje ki! Intézzze el, hogy másikat kapjunk! Nem szeretnék bonyodalmat!

Pincér: kereskedő. Kulcsszavak: Mi mindenből a legjobbat adjuk. Nem értem, hogyan fordulhatott elő. Extra adagot fogok hozni.

-3. helyzet:

Vendég: csaló. Kulcsszavak: Ne haragudjon, ki tudná cserélni? Ha lehet, kevesebb léggel szeretném!

Pincér: csaló. Kulcsszavak: Nyugodtan piszkálja ki belőle, már nem él! Biztosan a szakács hibája. Ha lehet, ne mondja el senkinek!

-4. helyzet:

Vendég: sebzett. Kulcsszavak: Nagyon finom a leves (savanyú ábrázattal.) Én mindig kifogom. Nem tehet róla, velem mindig ez történik. Szegény légy meg beledöglött.

Pincér: sebzett. Biztosan megfelel a leves? Nagyon sajnálnám, ha nem ízlene! Ugye nincsen semmi baj?

3. szituáció:

Helyszín: áruház. Szereplők: vásárló, eladó. Szituáció: A vevő cipőt szeretne vásárolni, de nincs olyan méretben, amilyent szeretne. A résztvevők feladata, hogy maguk válasszák ki az eljátszandó személyiségtípust, majd ezt kell a többieknek kitalálni.

4. szituáció:

Helyszín: kórház. Szereplők: beteg, ápoló. Szituáció: A beteg nem találja a protézisét és az ápolótól kér segítséget. A résztvevők feladata, hogy maguk válasszák ki az eljátszandó személyiségtípust, majd ezt kell a többieknek kitalálni.

5. szituáció:

Helyszín: strand. Szereplők: úszómester, fürdőző. Szituáció: A fürdőző nadrágban ment be a vízbe, amit nem szabad. A résztvevők

feladata, hogy maguk válasszák ki az eljátszandó személyiségtípust, majd ezt kell a többieknek kitalálni.

6. szituáció:

Helyszín: Bank. Szereplők: bankár, kölcsönt igénylő. Szituáció: A kölcsönző pénzt szeretne felvenni és a macskáját kínálja fedezetnek. A résztvevők feladata, hogy maguk válasszák ki az eljátszandó személyiségtípust, majd ezt kell a többieknek kitalálni.

7. szituáció:

Helyszín: iskola. Szereplők: tanár, diák. Szituáció: A diák megkapta a dolgozatát és jobb jegyet szeretne. A résztvevők feladata, hogy maguk válasszák ki az eljátszandó személyiségtípust, majd ezt kell a többieknek kitalálni.

8. szituáció:

Helyszín: Távolsági buszpályaudvar. Szereplők: öt ember áll sorban. Egy sebzett, egy csaló, egy túlélő, egy kereskedő és egy főnök. A résztvevők elosztják egymás között a személyiségtípusokat, majd a szemlélőknek kell rájönni, hogy ki melyik szerepben volt.

MŰHELY

Bertáné Hargitai Margaréta, Vadóc Eszter: A versmondás tanítása

Tanulni kell magyarul és világul,
tanulni kell mindazt, ami kitárul,
ami világít, ami jel:
tanulni kell, szeretni kell.

/Nemes Nagy Ágnes: Tanulni kell – részlet/

Minden gyermeket tanítsunk verset mondani?

Nem elegendő azokkal a tanulókkal foglalkozni, akik tehetségígéretet hordoznak?

Ha így gondolkodnánk, megkérdőjelezhetnénk a vizuális nevelés, az ének-zene, illetve bármilyen művészeti nevelés létjogosultságát.

Hétköznapi munkánkból mégis ki-kimaradozik az önkifejezés művészetére való felkészítés, annak előkészítése, hogy a művészettel való érintkezés aktív folyamattá váljon, s ne csupán a passzív befogadásra készítse elő/fel a gyerekeket.

Az óvoda megalapozó feladata is nagy jelentőséggel bír, épp úgy, ahogy a családi háttér fontosságát is muszáj mindig hangsúlyozni. De mi, általános iskolában dolgozó pedagógusok, mit tehetünk, ha nebulóinkat ügyes versmondókká szeretnénk nevelni, akik bátran elindulhatnak versenyeken, akik ki mernek állni ünnepélyeken, vagy rokonaik és barátaik örömeire közvetítenek igényesen verseket oly módon, hogy érzelmeiket, gondolataikat

általuk pontosan fejezik ki? Ezt a témát szeretnénk körüljárni írásunkban.

Alsó tagozatban

A beszédművelés már attól a naptól feladat, amikor a tanuló megkezdzi az iskolát. A beszéd automatizmusának kialakulásához a beszédmozgásoknak, a beszédészlelésnek a fejlesztése minden tanórának feladata, nem csak a magyaróraké. A kiejtés normáinak közvetítése az összes pedagógus felelőssége.

Ez a folyamat magában foglalja a helyes légzést, a hallási figyelmet, hangadást, artikulációt, hangsúlyokat, a kifejező, szép beszédhez szükséges tempót, ritmust, dallamot, ezek pontos használatát.

A versmondás tanítás a helyes artikuláció tanításával kezdődik. Tanóra elején a légző-gyakorlatokkal (vegyes-mély légzés) összekötött artikulációs gyakorlatok, mondókák, ritmusgyakorlatok mind-mind előkészítik a versmondást. A helyes hangképzés és az ajkak mozgásfejlesztése, időtartam- és hangsúlygyakorlatok pedagógusi mintaadással a főiskolás/egyetemi évek tervezeteiből nem maradhatott ki, s talán az első néhány év lelkesedése, precizításra törekvése még megtartotta, ám a növekvő tananyagmennyiség, a szülői elvárások, hogy a gyerek minél többet tudjon, eltereli figyelmünket a legfontosabbról: hogy minden tanórán képességfejlesztés történjen, s ennek rendeljünk alá minden tananyagot, feladatot.

A helyesejtési normák szerinti versmondás célja még nem az üzenetközvetítés, hanem a versmondás technikai feltételeinek a megteremtése, ám e nélkül nem érhetünk célt.

Ha elértük tanítványainknál, hogy az olvasott verset tudja ritmizálni, helyes artikulációval olvassa, meg is tudja tanulni, akkor erre az alapra már bátran ráépíthetjük a versmondás tanítását, ami ennél már csak egy kis lépcsővel több csupán: megjelenik a képi üzenetközvetítés. Elengedhetetlen a vers jó bemutatása (felolvasása). Ezt mindenképp a tanító néni tegye meg, s lehetőleg ne internetről, vagy más technikai eszköz segítségével történjen. A vers bemutatása után rögtön, mindenféle irányítás nélkül mondják el hallgatóink az azonnali véleményüket, és/vagy rajzolják le az első benyomásaikat. Ezzel rászoktatjuk a tanulóinkat arra, hogy önálló véleményük legyen a versről, és meg is tudják fogalmazni és indokolni.

A versmondás tanításánál fontos, főleg első osztályban, hogy a verstanulás először utánmondással történjék, hogy a tanítói minta követésével figyeljenek közben a helyes légzésre, valamint tudják érzékelni a hangsúlyokat, hanglejtést, hangerőt és a hangmagassági váltásokat. Egy idő után ezt a közös versmondást elhagyhatjuk, hogy kialakuljon a tanulók egyéni versmondási stílusa.

A versek értelmezése során a gyerek verssel való azonosulását segítjük elő. Legegyszerűbben úgy tehetjük, ha a verset képekre bontjuk, és lerajzoltatjuk azokat (életkori sajátosságuk, hogy szívesen rajzolnak). Természetesen később, mikor már nagyobbak, a rajzolást el is lehet hagyni, elég beszélgetni róla, bár ez inkább már a felső tagozatra jellemző.

Először mi magunk bontsuk képekre a verset, s ahogy közöttük járva ismétелgetjük a verssorokat, a gyerek egyre inkább magáénak érzi, elképzeли azokat. Legjobb, ha a leírt szöveggel nem is találkozik, csak miután a verset már memorizálta. Kiemelten fontos a tanítói mintaadás (ezt nem tudjuk elégszer hangsúlyozni), s mint az iskolában együtt töltött idő minden percében, versmondás tanításkor se feledjük: minta vagyunk tanítványaink számára. Ha renyhe száјmozgással beszélünk, esetleg lepeggünk, vagy magyartalan hanglejtéssel, énekelve mondjuk a verset, ne csodálkozzunk, ha a gyerekek ezt is utánozzák. Ha bizonytalan a pedagógus, vegye fel a saját versmondását, hallgassa vissza, s javítsa hibáit! Hozzuk ki a legtöbbet magunkból is, hogy a hivatásunkban a legjobbat adhassuk! A mintaszerű bemutatás után természetesen jöhet a vers formai elemzése, és az összes többi feladat, amit egy-egy vers megtanítása közben el szoktunk végezni.

A versmondás csiszolását a versmondás-elemzéssel végezhetjük el. A gyerekek megfigyelési szempontok alapján E/2. személyben értékeljék egymás szavalatát.

Megfigyelési szempontok:

HANGSÚLY

megfelelő (értelmi, érzelmi, ritmikai, szólam)

magyartalan

ARTIKULÁCIÓ

helyes

renyhe

eltúlzott

HANGLEJTÉS

megfelelő

magyartalan

TEKINTETTARTÁS

tartotta a tekintetével a kapcsolatot a közönséggel

nem tartotta

TESTTARTÁS

helyes (természetes gesztikuláció nem hiba)

túl feszes, görcsös

lábtartás helytelen (helyes: kis terpesz)

kéztartás helytelen (hátról, babrál)

túl laza

SZÖVEGTUDÁS

biztos, pontos

bizonytalan, téveszt, megakad

SZÜNETEK

megfelelő helyen tartja, segítve a megértést

nem tart szünetet

MODALITÁS

...hangerősség, hangszín, tempó, hangmagasság váltása jól érzékelhető

indokolt

nem érzékelhető (monoton)

indokolatlan

TEMPÓ

megfelelő tempóban mondja

leppeg

pattog

...hadar

KÉPEK ÉRTELMEZÉSE

érti a verset

érteti a verset

nem érti/nem érteti a verset

KÉPEK LÁTTATÁSA

elképzelet a verset

elénk varázsolja a képeket

nem látja/láttatja a képeket

HANGERŐ

megfelelő

túl halk

túl hangos

Felső tagozatos tanulók esetében, ha az alsóból már felkészített szavalókat kapunk, nincs más dolgunk, mint hogy a szavaláshoz való kedvét megtartsuk, s az új verseket élővé tegyük számukra. Itt már más eszközökkel operálunk: kivisszük a gyerekeket a parkba, vagy a Duna-partra, fölsétálunk vele a hegyre, hogy érezze, mint kap hajába a szél. Megteremtjük azokat a körülményeket, amelyek átélése nem evidens a mindennapok

során. Szívesen készítenek ppt-t illusztrációként, megzenésítik a szöveget, de néhányan még ekkor is inkább rajzolnak. Természetesen ekkor is fontos lépés a vers elemzése.

Ha az alsó tagozat előkészítő munkája kimaradt, felső tagozatban is ki lehet építeni mindezeket a készségeket az alapoktól kezdve, de nehezebben. Ebben az esetben minél gyakrabban kell őket szereplésre bírni: kiselőadások tartásával, kistanításokkal, csoportos feladatok bemutatásával, projektmunkával, dramatikus játékokkal, szituációs gyakorlatokkal, kooperatív csoportmunkával stb., hogy zárkózottságukat, szégyenlősségüket oldjuk.

A versválasztás kulcsfontosságú ebben az időszakban (is), és a tanár felelőssége. Tapasztalt versenyeztetőként tudjuk, hogy hiába szeret a diák egy verset, ha az a vers nem érdekes, egyetlen zsűrit sem fog meg, így a sikerélmény elmarad. Tanulja meg a saját örömeire, de ne hozzuk olyan helyzetbe, hogy azzal állítjuk ki a színpadra. Természetesen ennek fordítottja is igaz lehet, ha mi választunk ki egy verset, amit diákunk nem érez sajátjának, nem tetszik neki, ezért soha nem fogja úgy elmondani, ahogy hallani szeretnénk. Célszerű több verset ajánlani tanítványainknak, melyből ők választják ki a szívükhöz közel állót. Ismert verseknél kettős a rizikó: az izgalom miatti szövegtévesztést mindenki észreveszi, ill. a zsűritagok fejében már él egy kép, hogy hogyan is kell az adott verset elmondani. A mi tanítványunk biztosan nem úgy adja elő, ahogy hallani szeretnénk, s ez korlátozza a zsűri nyitottságát, s negatív irányba befolyásolja véleményalkotásukat az értékelésnél.

Az optimális versválasztáshoz elengedhetetlenül szükséges, hogy mind a felkészítő, mind a szavaló sok-sok órát töltsön versek

olvasásával, hiszen csak így fedezhetjük fel legbiztosabban azt a költeményt, ami illik a tanítványunk személyiségéhez, életkorához, érzelmi érettségéhez, hangjához.

Ha megtaláltuk a verset, a tanuló pedig memorizálta, következik a kísérletezés időszaka. Kipróbálja a hangsúlyokat, keresi az értelmezéséhez közelítő hanglejtést, a szüneteket.

Miután mindez kialakult, a verset pihenni hagyjuk. Ebben az időszakban is foglalkozik vele az agy vagy a szív, s a tapasztalatok által tovább gazdagodik az értelmezés.

Fontos azonban az is, hogy mit ne tegyünk.

Nem játszhatjuk elő a verset, nem erőltethetjük tanítványainkra a mi értelmezésünket, hisz az alkotási folyamatot nem szabad befolyásolnunk. A vers szubjektív műfaj, ha külsőleg nyomást gyakorolunk rá, művivé tesszük.

Sokat segíthet, ha szembesítjük a tanulót a saját versmondásával, ha rögzítjük, és együtt elemezzük a versmondását. Figyeljen már ekkor is arra, hogy a verset csak akkor kezdje mondani, amikor a közönség (versenyen ennek része a zsűri) már rá figyel. A költő és a cím pusztán információközlés, még nem az üzenet része, nem szabad hangsúlyozni. Teremtődjön meg a kapcsolat a vers, a szavaló és a közönség között. Ha ez sikerül, megtettük, amit megkövetel a felkészítés bonyolult feladata.

A versmondástanítás fontos feladata tehát a versek megszerettetése, az önkifejezés képességének kibontakoztatása, a kommunikációs szint növelése, a személyiség felszabadítása. A versmondás erősíti a tanulóknál az emlékezet- és felidézés

képességét, gazdagítja érzelmi életüket, gondolkodásukat, szókincsüket.

Ezért tarjuk lényegesnek, hogy minden gyermek megtanuljon verset mondani, nem csak azok, akik családjuk, vagy egy-egy tanáruk véleménye szerint tehetséget mutatnak.

A nyilvános szereplés akkor lesz sikeres, ha azt a beszédművelés folyamata alapozza meg, s juttatja a diákot e készségek automatikus használatához. A beszédtechnikai előkészítést betetőző üzenetközvetítést minden diák képes többé-kevésbé elsajátítani. A másik ember számára közvetítendő üzenet, az erős közlésvágy, az önkifejezés igyekezete segíti tanítványainkat a versekhez közel kerülni. Ha ezt elértük, akkor már érdemes volt tanítványainkkal foglalkozni.

Szakirodalom:

- GABNAI KATALIN: Drámajátékok. Bevezetés a drámapedagógiába, Helikon Kiadó, 2001.
- http://versmondok.blogspot.hu/2010_04_01_archive.html (2015.03.15.)
- <http://www.vers.hu/mve-zsuri> (2015.03.29.)
- KONRÁD ÁGNES: A gyermekek aktivitására, kreativitására épülő versfeldolgozás - <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=127> (2015.03.13.)
- MONTÁGH IMRE (1977, 1980): Gyermekszínhátszók beszédnevelő könyve. Budapest, Népművelési Propaganda Iroda.

A Szent József Iskolaközpont tanítványai a budapesti Játékszín színpadán.

Reményik Sándor: Az Ige

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
 És áhitattal ejtsétek a szót,
 A nyelv ma néktek végső menedéktek,
 A nyelv ma tündérvár és katakomba,
 Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek!
 E drága nyelvet porrá ne törjétek,
 Ne nyúljon hozzá avatatlanul
 Senki: ne szaggassátok szírmait
 A rózsafának, mely hóban virul.
 Úgy beszéljen ki-ki magyarul,
 Mintha imádkozna,
 Mintha aranyat, tömjént, myrrhát hozna!
 És aki költő, az legyen király,
 És pap és próféta és soha más.
 Nem illik daróc főpapi talárhoz,
 S királyi nyelvhez koldus-dadogás.
 Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
 Vigyázzatok: a nyelv ma szent kehely,
 Ki borát issza: Élet borát issza,
 Előre néz s csak néha-néha vissza -
 S a kelyhet többé nem engedi el!

MŰHELY

Dornné Balogh Szilvia: „Engedjétek a gyerekeket hozzám jönni...”

A hit- és erkölcstan tanítása az első osztályban

Öröm, barátság, megbocsátás, szeretet, bátorság, közösségvállalás, tisztesség, egyenesség, hála...

Többek között ezek azok az alkotóelemek, amelyek felépítik az alapvető emberi értékeket, így sorra kell vennünk hit- és erkölcstan órán az első osztályban, hiszen ezek szükségesek a boldog, bölcs és elégedett ember, a kiegyensúlyozott személyiség, a határozott gondolkodás és tiszta lelkiismeret kialakításához. Ebben a folyamatban a játéknak kiemelt hely tulajdonítható, hiszen ez által könnyebben felkelthető a kisgyerek érdeklődése, figyelme hosszabb ideig fenntartható. A játékok során nemcsak az érzékelés-észlelés, a figyelem, a képzelet, a gondolkodás, az emlékezés pszichikus folyamatait képesek nagymértékben aktivizálni, de mozgásba tudják lendíteni az érzelmet, az akarat, a cselekvés folyamatait is, így ez a tevékenység különösen hatékony módszere az ismeretek szerzésének és megszilárdításának.

Akinek a gyermekkorából a játék élménye kimarad, az nehezebben boldogul az életben. Tapasztalataim alapján bizton állíthatom, hogy ma ez a veszély fenyegeti a felnövekvő nemzedéket. Amikor először próbáltam meg a játék nyelvén szólni tanítványaimhoz, nyilvánvalóvá vált számomra, hogy egyre kevesebbet játszanak a gyerekek együtt. Az audiovizuális eszközök teljesen kiszorították a hagyományosnak mondható játékokat, mint például a labdázást, szembekötősdit, énekes játékokat. Ezeket nem ismerve, leginkább unatkoznak. Pedig köztudott, hogy a játék hatással van a gyermek értelmi képességeinek fejlődésére, gazdagítja érzelmvilágát,

kreativitását és szociális képességeit. Játék közben értékes tapasztalatokra tesznek szert, bizonyos funkciókat és tevékenységeket megismernek, növelik a tudásukat.

Hitoktatói feladatomul tűztem ki, hogy megtanítom a gyerekeket együtt játszani. De miért éppen a hittanórán tanítsuk meg őket? Ha csak azért játszánánk a hittanórán, hogy ezzel a gyermekek személyiségfejlődését elősegítsük, már az is elég nyomós indok volna. De a hit- és erkölcstan órai játék mellett egy másik érv is szól, a játékkal hatékonyan lehet tanítani és nevelni, a játék nagymértékben segíti a közösség építését. Különösen a csoportos játékokra gondolok, ami megtaníttja a gyerekeket arra, hogyan kell a társakkal összehangoltan együtt tevékenykedni, fejleszti a kommunikációs készséget és még játék közben barátságok is szövődhetnek.

Mint a hittanóra többi részletét, úgy a játékot is előre ki kell dolgozni. A játéknak mindig kell, hogy legyen funkciója, pontosan tudnunk kell, melyik szituációban miért játszunk, mit akarunk a játékkal elérni. Fontos, hogy a játék a korosztálynak megfelelő legyen, de nem ez a legfontosabb. A korosztály önmagában még nem ad eligazítást a játék kiválasztásához. Sokkal fontosabb szempont az osztály összetétele, a játékosok háttere, ösztönözöttsága. Jó, ha a csoporttagok ösztönözöttségükig csak kipróbált és már bevált játékokat alkalmazunk. Utána viszont izgalmas dolog a közös kísérletezés: vajon mi tetszik a csoportnak és mi nem? A játékokra is érvényes, hogy akkor kell abbahagyni, amikor a legjobb. Így mindig jóízű marad. A felkészüléskor sok mindent át kell gondolni: Mit akarok elérni a játékkal?

Hogy viszonyul a játék a tananyaghoz? Milyen segédanyagokra van szükség? Végül: a hitoktató is legyen játékos! Csak az tud kedvet teremteni a játékhoz, aki maga is szívesen játszik. A játéknak éppen az az egyik legszebb vonása, hogy benne mindenki egyenlő. Ugyanakkor a tanár maradjon a diákok számára az a tájékoztató

pont, amely meghatározza, hogy meddig mehetnek el a játékban. A hitoktató bátran legyen gyermek, akinek a lényegéhez tartozik a játék.

Figyelemfelkeltő játékok

Ide azokat a néhány perces játékokat sorolom, amelyeknek az összpontosítás elősegítése és a motivált munkaléggör megteremtése a céljuk. Ezek segítségével a gyerekek mozgásigénye is kielégíthető, de a játékok hatékonynak bizonyulnak a hittanóra megkedveltetésében is. Az ilyen játék nemcsak összehozza a diákokat, hanem sikerélményt is nyújt nekik. Segít a feszültség levezetésében, az egyszerű és élvezhető feladatok végzése során elfeledkezhetnek önmagukról, és szinte észrevétlenül a tevékenység aktív résztvevőivé válnak. Jelentős szerepet töltenek be az új hitismeretekre való ráhangolásnál, az óra mozzanatai közötti áthajlást biztosítják.

Illusztrálásképpen egy példa:

A játék neve: Nagy az Isten állatkertje

Ajánlott: a teremtés témájához

Cél: figyelem, érdeklődés felkeltése, ráhangolás a központi témára.
Játék menete: A játékvezető a teremtéstörténettel összefüggő, rövid bevezető után elkezd az állatok neveinek felsorolását. A résztvevők feladata testtartással jelezni azok élőhelyét. A vízben élő állatok nevének hallatára leguggolnak, a szárazföldiekére felállnak, a repülő állatok nevének elhangzásakor pedig felemelik kezeiket.

Bibliai találós kérdés (ismétlésként)

Ravasz kigyó csábította felesége által, így lett szegényebb az ember isteni tudással. (Ádám)

Csontból lett csont, gyümölcsöt csent, ezzel megbántotta Istent. (Éva)

Ének

Már az énekválasztásunk is befolyásolja a gyerekek érzelmi azonosulását az üzenettel, hiszen egy ének esetében az üzenet nemcsak verbális, hanem zenei tartalmú is. Ha tehetjük, olyan éneket válasszunk tehát, amely szövegileg és zeneileg is értékes, mégis közel áll a gyerekek befogadói szintjéhez. Az üzenetet aztán játékos zenei és egyéb mozgásos elemekkel is erősíthetjük.

Javasolt ének: Kicsi katicabogár...

Miután ez a játék és ének kellő hangulatot teremtett, a hitoktató könnyedén bevezetheti a diákokat a hitismeretek aktív feldolgozásába.

Történetmondás

A történetmondás az egyik olyan szakasza a hittanórának, ahol talán a legkevésbé tudjuk elképzelni a játékos elemek megjelenését. Ez elsősorban a Szentírás, Isten szavának tiszteletéből fakad, úgy érezzük, Isten igéjével nem szabad játszani. A tiszteletadással nincs is semmi baj. Ám maga Jézus figyelmeztetett arra, hogy ha nem leszünk olyanok, mint a kisgyermek, sohasem jutunk be a mennyek országába. A kreatív történetmondás egyik titka a gyermekekhez közeli nézőpont illetve beszédmód megválasztása. Számukra nem probléma, ha megszólalnak az állatok, a növények, vagy akár a tárgyak, a kövek is.

Építsünk bárkát!

Játsszuk el közösen a bárkaépítés folyamatát! A játékban mindenki vegyen részt, mint ahogy Noé is családjával együtt építette meg a bárkát.

- Kimegyünk az erdőbe, kiválasztjuk a megfelelő fákat.
- Kivágjuk és hazaszállítjuk a fákat szekérrel.
- Fűrészszelünk, deszkát gyalulunk.
- Faszöveget faragunk, fúrunk, összeszögeljük a deszkákat.

- Szurkot főzünk, és bekenjük a réseket kívül-belül, hogy a hajó vízmentes legyen.

Ne csak a munkafolyamatokat érzékeltessék a gyerekek, hanem azt is, hogy ez egy hosszan tartó, fárasztó, nehéz munka! Legyen valódi súlya a gerendáknak, ereje a mozdulatoknak! Érzékeltessük a feszültséget is, ami Noé családja és a többi ember között volt! A csoportból válasszuk ki Noét, a feleségét, fiait, menyeit, akik ugyanúgy dolgoznak, mint az előbb! A többiek a környék lakói, akik csúfolják őket, csúfondárosan utánozva mozdulataikat. Hogyan reagálnak az építők: harag, idegesség, vagy türelem, elszántság? Ami biztos: a bárkaépítés halad tovább.

Az üzenet elmélyítése

A drámajátékok emocionális töltöttségük és komplexitásuk kapcsán igen alkalmasak az üzenet elmélyítésre, az események átélésére.

Például: Noé története:1Mózes 6-9

Esni kezdett az eső...

Érzékeltessétek az eső kopogását a bárka oldalán. Először csak néhány csepp hullik- ujjunkkal halkan koppantunk az asztalon. Szemerkél - gyorsabban kopogunk, de még mindig halkan. Esik - hangosan kopogunk. Ömlik az eső – tenyerünkkel csapkodjuk az asztalt. Hatalmas vihar tombol – öklünkkel verjük az asztalt, lábunkkal is dobogunk hozzá.

...állati jó kijönni!

Mozgással, hangutánzással mutassák be a gyerekek, hogyan örültek az állatok, amikor kiszabadultak a bárkából. A kecskék, a bárányok ugrándoznak és kergetőznek. Az énekesmadarak fütyülnek és röpdösnek, a ragadozó madarak keringenek. Az oroszlánok ordítanak, a farkasok és sakálok vonyítanak.

Bibliai találós kérdések (összefoglaló órára)

Istennel járt, mégis ember volt, bár tenger gyűlt köréje, de az Úr a háza népét, sok vendégét mind megvédte.

Az engedelmesség tanítása Noé történetén keresztül

A gyermekek nehéznek tartják az azonnali engedelmisséget. Nehéz nekik abbahagyni a játékot, vagy a tévénézést, és néha elég sokszor rájuk kell szólnunk, míg meghallják és engedelmeskednek. Beszélgessünk arról, hogy mennyire más lett volna a történet, ha Noé nem engedelmeskedett volna azonnal!

Hála, köszönet

Noé hálát adott Istennek, hogy megmentette őket, vagyis megköszönte. A gyerekek gyűjtsék össze, hogyan tudják udvariasan megköszönni a dolgokat. Mutassák meg, játsszák el szavakkal, testbeszéddel, arcjátékkal!

Egy tábla csokit kapsz valakitől. Hogyan köszönöd meg, ha a kínáló:

- a legjobb barátod?
- a testvéred?
- az anyukád?
- egy lány/srác, akit ki nem állhatsz?
- a hitoktatód?
- a lelkipásztorod?
- egy idős néni? Stb.

Szivárványfogó

Egyszerű fogójáték. A játékvezető bekiált egy színt, s a fogó azokat kaphatja el, akik olyan színű ruhadarabot viselnek.

Fordított változat: az adott szín megérintése nyújt védelmet. Pl. a piros pulcsi, kabát, cipő megérintése a „ház”.

Alkotóműhely

Bárkakészítés papírdobozokból. A végén a bárkát be lehet rendezni gyurmából készült állatpárokkal. A barkácsolás - az alkotás tevékenységéhez szorosan kapcsolható játéktípus - a személyiségfejlesztés, feszültségoldás egyik fontos eszköze. A fent említett játékelemek sok esetben összekapcsolódnak, így komplex játéktevékenység jön létre. A legkézenfekvőbb integráló egység a komplex-dráma, ahol az ének, a mozgás, kiegészülhet a térszervezéssel (jelképes díszletek megalkotása), a manipulációs játékokkal (jelzésszerű jelmezek, maszk) és a kreatív történetmondással is.

Szépség tanítása a teremtéstörténeten keresztül

Nézezzük a környező világot, a fák, virágok, emberek, állatok szépségét! Nézzünk fel az égre, a felhőkre, a napfényben fürdő tájra, éjjel pedig a holdra és a csillagokra! Ennél a résznél feltétlenül kiviszem a természetbe tanítványaimat és életkoruknak megfelelően próbáljuk felfedezni a természet törvényszerűségeit. Ez az együtt töltött minőségi idő is segíti a gyerekekkel való kapcsolat mélyülését, barátságok kialakulását.

A barátság ajándéka

Játék - Szükséges anyag: Néhány kártya befejezetlen mondatokkal, mint

- Megpróbáltam összebarátkozni valakivel, amikor...
- Szeretek együtt lenni a barátaimmal és...
- Hallgattam a barátomra, amikor...
- Szeretem, amikor a barátom megosztja velem...

Üljenek körbe a résztvevők. A kártyacsomagot egyik gyermek adja át a másiknak úgy, hogy a felső kártyán lévő mondatot befejezi és a kártyát a csomag aljára teszi. Aki nem tudja a neki jutott mondatot

befejezni, az kiesik a játékból. A játék addig folytatódik, amíg egy játékos marad, ő a győztes.

Ahhoz, hogy a gyerekek barátságokat tudjanak kialakítani az iskolában, elengedhetetlen az önismeret. Ez a személyiség egyik leglényegesebb meghatározója. A gyerek éntudata, önismerete, nem más, mint az önmagáról alkotott képe. A nevelésnek a felnőttiségre kell felkészítenie a diákokat, és a harmonikus felnőttiségnek egyik lényeges jellemzője önmagunk vállalása, önmagunkkal való azonosulásunk, az énidentitás. Kialakul-e a tanulóknál a reális énkép, önmaguk elfogadása? Ehhez is kiváló a hit- és erkölcstan órákon alkalmazott játékok sora.

Önarckép tükörrel

Cél: A külső tulajdonságok megismerése és jellemzése, a társ alaposabb megfigyelése.

Játék: Mindenki kap egy kis zsebtükröt, és megnézi magát benne.

Milyen a külsőm?

Meg kell figyelni a fejformát, szemeket stb., majd mindenki elmondja, milyennek látja magát. Hatás: Érzékelés, orientált figyelem, verbalizálás.

Parola

Cél: az énazonosság-tudat erősítése, egymás megismerése, elfogadása

Eszközök: rajzlap, tollak, színesek, olló

A játékosok körbe rajzolják a kezüket egy rajzlapon, majd kivágják a formát. Tesznek rá egy jelet, hogy tudják, melyik az övék és középre teszik. Egy asztalkendővel letakarják az egészet, megkeverik, és körben mindenki húz egyet. Ha valaki véletlenül a sajátját húzta, akkor visszateszi, és újra próbálkozik. A kihúzott papírkézre mindnyájan írnak valamit. Aki elkészült, visszateszi azt

a terítő alá. Ha már az összes kéz visszakerült, mindenki kiválasztja a sajátját, és megpróbálja kitalálni, hogy ki üzent neki.

Sorban mindenki elmondja, hogy a kézre írt szöveg alapján milyennek gondolja az üzenőt, és elmondja azt is, hogy milyennek látta azt a kezet, amelybe ő helyezte el az üzenetét. Az elmondásokban nem szerepelhet szó szerint az üzenet. A cél az, hogy a címzett és a feladó megtalálja egymást.

Ki vagyok én? (Barkochba)

A játékvezető minden játékos hátára egy papír cetlit ragaszt, amelyen egy mesehős, vagy bibliai személy neve áll. Ezután a játékosok egyszerre elindulnak, egymásnak kérdéseket tesznek föl (személyenként egyet), s a válaszokat meghallgatva ki kell találniuk, hogy melyik mesehős, bibliai személy neve került a hátukra.

Fölismerlek

Itt arról van szó, hogy egy "vak" a játékosok közül valakit fölismer.

1. változat: Egy játékosnak bekötjük a szemét. Egy másik játékoshoz odamegy tapogatva, és így szól: "Dörmögj egyszer!" vagy: "zümmögj valamit!". Előzőleg a játékosok helyet cserélhetnek.

2. változat: A "vak" játékosnak egy főzőkanál van a kezében. Ezzel tapinthat ki egy személyt, akit föl kell ismernie.

További lehetőségek: a többieket a kéz fölmutatásával fölismerni (színpad függönnyel); szemek alapján másokat fölismerni (csomagolódoboz réssel)

A játék világa nagyon hasonlít Isten országához, ahová mindenki meghívást kapott, ahol öröm és vidámság, béke és szeretet honol. Aki már megtapasztalta az önfeledt játék örömét, az már sejti, mi rejlik a „szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik” (1 Kor 2,9) kijelentés mögött.

Tapasztalataim szerint a játék a gyerekeknek örömet okoz. Valahányszor, amikor a kisdíákjaim játszanak, azt többek között azért teszik, mert a játék mulatságos, mert azt kellemesnek találják, mert örömet és megelégedést jelent. Azért képesek keményen dolgozni, 2-3 órát, hogy utána egy „egész óra” játékkora legyen. Azoknak a gyerekeknek, akiknek a játék elején nincs nagy kedvük velünk tartani, azt szoktam mondani, hogy:- szeretném, ha velem játszanál, segítenél nekem, lennél a párom a játékban stb.

Előfordulhat, hogy egy csoport, osztály valamely játékot jobban megkedvel, egy másikat viszont nem. A nemtetszés biztos jele, ha önállóan nem kezdeményezik a tanult játékot. Helyette keressünk mást! Semmi esetre se erőltessük azt, amihez nincs kedvük! Az a játék épült be az osztály játékkincsébe, amelyiket önállóan kezdeményez az osztály, vagy ami nálam még gyakran előfordul, hogy szülinapi játékdélutánokon egy közösen tanult játék lesz a szülinapos kívánsága.

Zárásképpen hadd idézzem Gyökössy Endrének a felsorolását arról, mi is a nevelés célja, milyen is az az emberkép, amelyre törekedni kell. Az ember: „Tudjon szeretni, mert jó az, ami szeretetben valósul meg. Tudjon másokért élni. Legyen olyan belső mértéke, amely szabaddá teszi, hogy szolgai módon ne azt tegye, amit 'mindenki', ha nincs összhangban önmagával. Ne féljen cselekedni, amire a Lélek és az Ige indítja. Tudjon és merjen csodálkozni ott, ahol mások közömbösek. (Tudjon) gondolkodni akkor, amikor a legtöbb ember csak utánozza a másikat. (Tudjon) nyitott maradni akkor is, minden és mindenki iránt, amikor mások becsukódnak. Tudja megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről, az értékest az értéktelenről.”

Irodalom

- A Szent Miklós Görög Katolikus Óvoda és Általános Iskola Tantestülete Nyíregyháza, 2010.: Nevelést hangsúlyozó, közösségteremtő, személyiségfejlesztő játékok gyűjteménye gorogok.hu/iskola/php/tamop/Jatekgyujtemeny_1.doc (2013. június 14.)
- Cs. Szabó Sándor: József köpönyegében Parakletos Könyvesház Kiskunfélegyháza, 2008.
- Dobos László: Játék a hittanórán Lämpás Kiadó Abaliget, 1995.
- Dobos László: Kicsik játékoskönyve Lämpás Kiadó Abaliget, 1997.
- György Attila: Keresztény tanítás rajzokban Szent István Társulat Budapest, 1981.
- http://www.drkovacs-deg.sulinet.hu/hefop/Szakmai_anyagok/jatekok-gyujt.htm (2013. június 21.)
- <http://www.keresztenyszo.katolikhos.ro/archivum/2010/oktober/8.html> (2013. június 13.)
- Laura Blanco-Silvia Carbonell: Erények és értékek Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója Budapest, 2006.
- Mercé Segarra/Francesc Rovira: Játékosan a Bibliáról Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója Budapest, 2006.
- Miklya Zsolt: Füleden be, szádon ki Bibliai találósok 1. Parakletos Kiskunfélegyháza, 2008.
- Miklya Luzsányi Mónika-Miklya Zsolt: Játéktár a Mesélő Bibliához Harmat Kiadó Budapest, 2008.
- Miklya Luzsányi Mónika Parakletos Könyvesház 2008: Játék a hittantanításban
- <http://www.veszpremhittan.hu/okuzoo8/okuzoo8miklya.pdf> (2013. június 20.)

NINCSEN ROSSZ GYEREK!

rovatvezető: Schubertné Pálinkás Zsuzsanna

„Ha valakit olyannak látsz, amilyen éppen most, ezzel visszatartod őt a fejlődésben. De ha olyannak látod, amilyenné lehetne, ezzel előre segíted őt életútján.”

/Goethe/

BTM - Mihez kezdjek vele?

Minden tanító és tanár álma a problémamentes gyerek, és a zökkenőmentes tanítási folyamat. Mindannyian tisztában vagyunk azonban vele, hogy ez csak utópia. Az iskola az a hely, ahol minden társadalmi, és egyéni probléma leképeződik, megjelenik. Ezért naponta szemben találjuk magunkat olyan diákokkal, akik valamilyen szempontból problémásak: ezek a BTM-es gyerekek, azaz a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők.

Ilyenkor valóban gyakran felmerül a kérdés: Mit kezdjek vele? Amit a pedagógus észlel, az mind csak tünet. Pl.: a társas kapcsolatai eltérnek az életkori normáktól, nehezen sajátít el új

ismereteket, gondot okoz a logikai gondolkodás, nehezen kezeli a kudarokat stb.

Amit fontos tudni, az az, hogy a beilleszkedési-, és tanulási nehézségek hátterében képességek egyenetlensége, meglassúbbodott vagy eltérő irányú fejlődése áll. A magatartási problémákkal azonban más a helyzet: a viselkedés mindig egy lelki állapot, folyamat leképeződése. A gyerekek tehát ebben az értelemben problémahordozók.

Hogyan segítsük őket? A Nemzeti Köznevelésről szóló Törvény rendelkezik az egyéni bánásmódról, amit ezekben az esetekben alkalmazni kell. Nyilván minden eset egyedi, ezért szükséges a gyermekek minél alaposabb megismerése, és ennek alapján a megfelelő módszer alkalmazása. A pedagógusok számára rendelkezésre álló iskolapszichológusi hálózathoz és a pedagógiai szakszolgálat szakembereihez lehet segítségért fordulni.

Amíg azonban az érintett tanuló eljut a megfelelő szakemberig, az őt tanító pedagógusokra hárul a feladat, hogy naponta segítsék a problémákkal küzdő gyermeket.

A legnehezebb talán a beilleszkedési nehézségek kezelése. A leggyakoribbak ezek között a szocializációs képességek csökkent működését jelentő autisztikus jegyek. Azok a gyerekek, akik ilyennel rendelkeznek, nem veszik jó néven, ha a dicséretet a vállveregetés, vagy simogatás kíséri, nem szívesen vesznek részt olyan körjátékokban, ahol egymás kezét kell megfogni. Ezek helyett más eszközt kell találni a pozitív megerősítés kifejezésére, és a játékokba való bevonásra. Erőltetni nem szabad, mert ezt a gyermek hárítja.

A tanulási nehézségek esetében többnyire már van valamilyen támpontunk abban az esetben, amikor az adott kisgyermek úgy érkezik az első osztályba, hogy az óvodában már részesült fejlesztésben, esetleg részt vett szakszolgálati vizsgálaton. Érdemes ezeket a papírokat beszerezni, mert képet kaphatunk róla, hogy mely területeken számíthatunk problémákra, és nekünk mire kell nagyobb hangsúlyt fektetni. Nagyon sok múlik a módszer helyes megválasztásán. Jelzés értékkel bír, ha egy pl. húsz fős osztályból csak két-három tanuló számára megy zökkenőmentesen az olvasás-elsajátítás, a többségnek viszont jelentős nehézségeket okoz. Ilyenkor nem valószínű, hogy az egész osztály tanulási nehézséggel küzd, inkább a módszer megválasztása volt sikertelen.

Magatartási nehézségeket látva az első kérdés mindig az, hogy mi válthatta ki a gyermekből a nem megfelelő reakciót. Ehhez ismernünk kell a gyermek családi hátterét, a szülőket. Lehet, hogy egyszerűen, csak tanult viselkedésminta pl. a verbális agresszió jelentkezik, de lehet, hogy veszteségélményével nem tud mit kezdeni, és ezért alkalmaz obszcén, vagy trágár kifejezéseket. Természetesen ennek feltárása csak pszichológiai vizsgálat segítségével lehetséges. Amíg erre sor kerül, addig is törekedjünk rá, hogy értő figyelemmel közeledjünk az adott gyermekhez, biztosítsuk őt segítő szándékunkról megértésünkről, és a folyamatba igyekezzük bevonni a szülőket.

Minden esetben bizalommal forduljunk a segítő szakemberekhez, a tantestületben tartsunk ötletbörzét, osszuk meg tapasztalatainkat, és törekedjünk az egyéni bánásmód valóban egyénre szabott megvalósítására.

A rovatban ezekkel a kérdésekkel, problémákkal fogunk foglalkozni, ezért a szerkesztőségbe várjuk a kérdéseket, ill. nehéz eseteket.

MIT TEHETÜNK A TEHETSÉGGEL?

Írások a tehetségnevelés
témaköréből

rovatvezető: Tövisháti Lilla

*„Az emberi értékek megőrzése szempontjából
az egyik legfontosabb teendő a tehetség fejlesztése.”*

Csikszentmihályi Mihály

Tehetséges és/vagy renitens?

GONDOLATÉBRESZTŐ ELMÉLKEDÉS AZ ISKOLAPADOKBAN ÜLŐ „PROBLÉMÁS” GYEREKEKRŐL

Egy alkalommal Pablo Picasso, James Watt, Wilhelm C. Röntgen és Thomas Mann arcképeit mutatva azt a kérdést tettem fel tanárkollégáimnak, hogy vajon szívesen tanították volna-e ezeket az urakat. A kérdés persze szándékosan félrevezető, hiszen ki ne szeretne később világhírű festőkké, írókká, tudósokká cseperedő hajdan volt diákjaival büszkélkedni? A választ azonban felettébb bizonytalanná teszi az a tény, hogy a fenti hírességek (s a sort igencsak hosszan lehetne sorolni további jeles urak és hölgyek felsorolásával) korántsem voltak *éldiákok*, nevelőik taníthatatlannak, képezhetetlennek tartották őket, egyiket-másikat egyenesen értelmi fogyatékosnak nyilvánították.

Cikkemet, melyben a tehetség mibenlétének megértését igyekszem körbejárni, gondolatébresztő, problémafelvető tanulmánynak szánom, egy hosszabb sorozat első darabjának. Az elemzés fókuszába a pedagógusok számára gyakorlati szempontból releváns megközelítést

kívánom helyezni. A tehetség felismerésének kérdéskörét, a tehetség jellemző megnyilvánulásait szeretném bemutatni, illetve szándékomban áll rávilágítani felelősségünkre, melyet pedagógusként viselünk. Diákjaink viselkedését, jelzéseit félreértve, kellő ismeretek hiányában ugyanis könnyen gátjaivá válhatunk a tehetség kibontakozásának. Szent-Györgyi Albert így figyelmeztet minket: *„Van egy téveszme, hogy a lángelmét nem lehet elnyomni, az utat tör magának. Csudát tör utat! Nincs könnyebb dolog, mint a lángelmét elnyomni, mert az nagyon érzékeny. Azt úgy lehet elnyomni és taposni, mintha ott sem lett volna.”* A tehetség mibenlétének feltárása, a tehetségmodellek, tehetségtípusok részletes bemutatása után arról is szólni szeretnék későbbi írásokban, mit tehetünk, hogyan szervezhetjük át az iskolában zajló mindennapi munkát annak érdekében, hogy megfelelő körülményeket teremtsünk a tehetség fejlődése, kibontakozása számára. Arról, miben kellene nekünk is változni, illetve változtatni ahhoz, hogy eredményesebben tudjuk se gíteni a kiemelkedőket abban, hogy szárnyakat kapva még eredményesebbek lehessenek.

Kár illúziókat kergetnünk azzal kapcsolatban, hogy kellő pedagógiai tapasztalattal bírva, mi sem könnyebb számunkra, mint hogy hamar észrevegyünk a padsorokból ránk meredő, érdeklődő szempárokat, csillogó tekinteteket: igen, az úgynevezett „szabályos tehetségek” valóban így működnek. Sajnos ez azonban a tehetségeseknek csak egy kisebb csoportjára igaz. Ők azok a valóban „*kiemelkedő képességekkel*” rendelkezők, akik „*csak annyira térnek el az átlagtól, amennyit még a környezet tolerálni képes*”². A tehetségtípusok felsorolásánál ma már egyre gyakrabban találkozni azzal a különválasztással, melyben az iskolai sikeresség (leketanuló tehetség, school-house gifted) a tehetség külön csoportjaként jelenik meg. Siegler-Kotovskyy² modellje őket *iskolai-tesztelő* tehetségeknek nevezi, szembeállítva velük a *produktív-kreatív*

² Gyarmathy Éva: *A tehetség – fogalma, összetevői, típusai, azonosítása.*

ELTE Kiadó, Budapest, 2006. p. 87.

tehetségesek csoportját. Kissé azt sugallja ez a kettéválasztás, nem teljesen alaptalanul, hogy a kreativitás „akadálya” az iskolai sikernek. Persze a szembeállítás nem teljesen jogos. Ahogy Gyarmathy Éva utal rá: *„kissé sarkítva azt mondhatjuk, hogy amíg a kreatív-produktív tehetség a kultúrát formálja, az iskolai-tesztelő vagy leketanulónak nevezett tehetség a kultúrát továbbviszi”, s ez is „igen értékes hozzájárulást jelent az emberiség számára”*³. Pedagógusként azonban meg kell állapítanunk, hogy mindennapi munkánkat azok a tehetségesek, akik egyszer majd kultúránkat formáló, új utakat feltáró és kitaposó, produktív felnőttek lesznek, igencsak megnehezítik. Rájuk ugyanis az alábbi személyiségjegyek jellemzőek:

- érzékeny, foglalkoztatja az igazság-igazságtalanság kérdése
- véleményét bátran vállalja, mer más lenni, mint a többi
- külön véleményével provokál, vállalja a konfliktusokat
- egyéniség
- nem fogad el tekintély alapon véleményt (előbb kritikusan átgondolja, elemzi)
- gyakran domináns, vezető egyéniség
- általában jól kijön kortársaival, de olykor magányos
- kihívás hiányában rendbontó a viselkedése
- egy probléma felvetődésekor sokféle megoldási móddal, ötlettel áll elő
- a sablonos megoldásokat nem kedveli, az unalmas (monoton) feladatokat hamar abbahagyja, nem képes rájuk figyelni
- kicsi a monotónia-tűrése
- fejlett a humorérzéke (melyet akár tanáraival szemben is megcsillogtat...)
- felnőtt problémák foglalkoztatják (élet-halál, politika, háború stb.), érdeklődése gyakorta túlmutat az iskolai tananyagon
- ami érdekli, abban teljesen képes elmerülni, de könnyen „szelektál”
- önkritikus és kritikus

³ Uo. p. 88.

- szeret önállóan dolgozni
- független gondolkodású

Szándékosan igyekeztem a felsorolásból kihagyni azokat a jellemzőket (meglepően nagy tudás az őt érdeklő dolgokban, gazdag szókincs, folyamatos, kifejező beszéd, ok-okozati viszonyok felismerése, fejlett elemzőkészség), melyek csak pozitívak, s a hagyományos tanulási-tanítási folyamatot kevésbé gátolják. Meglepő tény ugyanis, de felmérésekből⁴ tudjuk, hogy a magyar pedagógusok zöme nem társít negatív személyiségjegyeket a tehetséges diákokhoz, noha a témát behatóan ismerők pontosan tudják, ez utóbbi milyen gyakori jelenség, s mennyi nehezen kezelhető van a tehetségesek között. Kétségtelen, hogy a szabálykövető, a tanári tekintélyt kritika nélkül elfogadó, az előírt feladatokat elvárt szinten teljesítő diák lényegesen könnyebbé teszi az iskolai munkát, de a tipikus tehetségjegyek között a fenti ismérveket hiába keresnénk. Nagy hiba az iskolai jó teljesítményt a tehetséggel, az iskolai elvárásokkal való szembehelyezkedést, a gyengébb teljesítményt pedig automatikusan a gyenge képességekkel azonosítani. Gondoljunk a bevezetőben felsorolt kiemelkedő teljesítményt nyújtó hírességekre, akik egykor maguk is *gyenge tanuló*ként kezdték. Még inkább megdöbbentő, s ez is a fentiekben említett tanulmányokból látszik, hogy a pedagógusok egy nem elhanyagolható része nem igazán tud mit kezdeni tehetséges diákjaival, „*érdektelen és gyakran ellenséges*” velük szemben.

Érdemes elgondolkodni azon a tényen továbbá, hogy a hatályos Köznevelési Törvény⁵ a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a kiemelten tehetséges gyermekeket egyaránt a különleges bánásmódot igénylő gyermekek csoportjába sorolja. Noha tételesen nem mondja ki, mégis ezzel az osztályozással egyértelművé teszi, hogy az iskolai munka során

⁴ Balogh László: Komplex tehetségfejlesztő programok. Debrecen: Didakt Kiadó, (2012.) pp.189-216.

⁵ Nemzeti Köznevelési Törvény, 2012. CXXIV. 13. § (A 2011. CXC. törvény módosításáról)

mindhárom csoport speciális gondozást igényel, s egyik ellátása sem magasabb rendű a másikénál. Gyakorta megtörténik ráadásul, hogy tehetséges gyermekeket sajátos képességstruktúrájuk miatt téves diagnózissal látnak el. Szomorúan tapasztalom, hogy ma már a diákok közel harminc százaléka rendelkezik „papírral”, melyben megállapítást nyer, „deklaráltatik”, hogy ők bizony mások, egy gyógyíthatatlan *defekttel* rendelkeznek, melynek megléte szinte fátumszerű. Úgy érzem, megoldás helyett látszat-tevékenységekben merül ki a cselekvés. *„A digitális kor újrarendezi a képességeket, és megváltoztatja az értékek egy részét. Az oktatási rendszer a változásokat alig követi, így egyre több gyerek kap diagnózist, ahelyett, hogy képességeinek megfelelő tanítást kapna.”*⁶ A diagnózisgyártás, a szinte futószalagon készülő szakértői vélemények – tapasztalatból tudom – nem nyújtanak semmiféle megoldást. Sokkal inkább tűnnek pótcselekvésnek. *„Megdöbbentőnek tartom – világítja meg Marc Prensky –, hogy az oktatás minőségének romlásával kapcsolatos sok hűhó és vita közepette figyelmen kívül hagyjuk a legalapvetőbb okot. A tanulóink radikálisan megváltoztak. A mai diákok már nem azok, akiknek a jelenlegi oktatási rendszert tervezték.”*⁷

El kellene fogadnunk azt a tényt, hogy az oktatási rendszerünk által középpontba helyezett „átlag diák” valójában egyre kevésbé több fikciónál, egy idealizált „tanítási alanyról”, aki többnyire már csak a pedagógus vágyálmaiban létezik. Talán érdemes volna a tanári attitűd megváltoztatásán munkálkodni, s a „tanulási nehézség” mellé a „tanítási nehézség” fogalmát bevezetni, tudatosítani.

„Ha van valami, ami sokkal ritkább, mint a tehetség, az a tehetség felismerésének képessége” – döbönt rá Robert Half egy tanulmányában. Pedagógusként azonban nem engedhetjük meg magunknak, hogy ne

⁶ Gyarmathy Éva: A digitális kor és a sajátos nevelési igényű tehetség. In: Fordulópont, 2011. (13. évf.) 1. (51.) sz. p. 79.

⁷Marc Prensky (2001): Digitális bennszülöttek, digitális bevándorlók. In: http://goliat.eik.bme.hu/~emese/gtkmo/didaktika/digital_kids.pdf.

rendelkezzünk olyan *képességgel* (de nevezhetjük talán inkább szaktudásnak), mely segít bennünket abban, hogy a ránk bízott gyermekekben felismerjük a jövő művészeit, tudósait. Vagy legalábbis képesek legyünk úgy tekinteni rájuk, mint akik potenciálisan azokká válhatnak. „... *Időnként a szürkének látszó kavicsból is előtűnik a drágakő csillogása*” – vallja Czeizel Endre genetikus, a magyar tehetségek szakavatott kutatója. Későbbi írásaimban igyekszem támpontokat adni majd e megcsillanó drágakövek felismeréséhez.

Felhasznált irodalom:

1. BALOGH László: *Komplex tehetségfejlesztő programok*. Debrecen: Didakt Kiadó, 2012.
2. GYARMATHY Éva: *A tehetség – fogalma, összetevői, típusai, azonosítása*. ELTE Kiadó, Budapest, 2006.
3. GYARMATHY Éva: A digitális kor és a sajátos nevelési igényű tehetség. In: Fordulópont, 2011. (13. évf.) 1.
4. Nemzeti Köznevelési Törvény, 2012. CXXIV. 13. § (A 2011. CXC. törvény módosításáról)
5. PRENSKY, Marc: Digitális bennszülöttek, digitális bevándorlók. In:
http://goliat.eik.bme.hu/~emese/gtkmo/didaktika/digital_kids.pdf

ÓRAVÁZLAT

A szenvedés útja

padlókép

a Franz Kett -féle egységes és értelemorientált pedagógia módszere
alapján

1. Ismétlés

Eddig sok érdekes, színes dolgot tudtunk meg Jézus életéből. Te mire emlékszel? Miért tudsz hálát adni?

(Színes 20X20-as filclapokat helyeznek le a gyerekek a padlóra kereszt alakban. Középre arany szív, kereszt alsó ágához kapu zsinórból, Jézust jelképező nagy gyertyát gyújtunk meg.)

2. Szenvedéstörténet

Most megismerjük Jézus életének azt az oldalát, amikor szenvedett.

(Kavicsokat, köveket adunk a gyerekek kezébe.)

Milyenek? hideg, nehéz, kemény

Mihez hasonlít ez a zsinórból készült forma? – kapuhoz

Mire szolgál egy kapu? Hogyan lehet kinyitni? Hová vezethet?

Tegyétek le a kavicsokat a kötéltre! – *(közben fogalmazzák meg válaszaikat)*

Ez a kapu Jeruzsálembe vezet minket, ahová Jézus is tartott. – *1. mécses meggyújtása a nagy gyertyáról*

Belépünk, és elindulunk Jézus kereszthalálíig tartó útján. - *(leteríteni barna krepp papírral a keresztet)*

Közben ének: Szívünk, lelkünk most kitárjuk...

- Jézus elvonul az Olajfák hegyére, a Getszemáni kertbe. Tudja, hogy ellenségei életére törnek. Halálát akarják. Átértzi a halálfélelmet is. *(fekete kendő a szív köré)* Sötét éjszaka van körös-körül. Jézus szívében is.

Milyen az, ha a szívben éjszaka van? - *(érzéslistáról érzések megfogalmazása)*

Jézus szíve nehéz, mint egy kő. *(kő a szívbe PX jellel)*

Jézus imádkozik, kéri az Atyát, hogy életben maradjon. „Atyám, te mindent megtehetsz. Vedd el tőlem ezt a kelyhet! De ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem ahogyan te. (Mk 14,36.) *(nagy gyertyát helyezzük a szívbe)*

Ez a kérés nem teljesül úgy, ahogy ezt mi emberek szeretnénk.

De küld egy angyalt, aki segíti Jézust a nehéz úton. *(a szív köré fehér anyag jelezve az angyalt)* – 2. mécses meggyújtása a nagy gyertyáról

A barátai is elalszanak. Majd jönnek a katonák, Júdás elárulja, a katonák elfogják.

3. Jézus keresztútja

Az első angyal, az anyai angyal: Mária

Ének: Ó, jaj, látod jönni szemben...

Most édesanyja kíséri őt. Mária van mellette, vele. Az út köves és nehéz.

(Egy szív, 3. mécses és egy kő letétele a jobb oldali keresztagra.)

A második kísérő angyal, Simon

Ének: Vinni terhed, segítségül...

Simon vonakodik a kereszttől: „Nincs közöm hozzá.” Ennek ellenére segítenie kell. Simon tehát kíséri Jézust, pedig nehéz a kereszt.

(Falapok, 4. mécses és egy kő lehelyezése a kereszt bal ágára.)

Az életben is néha cipelünk keresztet, ha akarjuk, ha nem. Gondolatok ezekre!

A harmadik kísérő angyal: Veronika

Ének: Jámbor asszony siet hozzád...

Az út köves és nehéz. Jézus kimerült, verejték csöpög a homlokáról. Veronika kendőt nyújt neki. Veronika a gondoskodó angyal.

(Egy kő, az 5. mécses és egy fehér kendő lehelyezése a kereszt felső ágára.)

A negyedik kísérők: a síró asszonyok

Ének: Sírva jöttek ki elébe...

Az út köves és nehéz. Emberek állnak az út mentén és csúfolják Jézust. De a nők, az asszonyok együtt éreznek vele. Sírnak. Az együtt érző asszonyok, az együtt érző angyalok Jézussal vannak.

(Üvegkavicsokat szórnak a gyerekek a kereszt alsó ágára, a 6. mécses)

4. Golgota

- Az út végén megérkezik Jézus a koponyák hegyére, ahol keresztre feszítik.

Jézus testén nem csak a katonák által bevett szegek ejtettek sebet, hanem az emberek bűnei is, minden ember bűne, a mi bűneink is.

(A tanulók sorban szegeket helyeznek a keresztre, közben bocsánatkérő ima.)

- Idézzük fel Jézus utolsó mondatait. (Jézus mondatainak megisméltése, közben egy-egy mécses elfújása.)

1. Ő megbocsát ellenségeinek:

„Atyám bocsáss meg nekik, hisz nem tudják, mit tesznek...” (Lk 23,34)

Segíts, hogy én is tiszta szívből megbocsássak annak, ki ellenem vétett.

2. Ő megbocsát a jobb latornak is, valamint minden bűnbánó embernek.

„Bizony mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban.” (Lk 23,43)

Tekints rám is Jézusom, hogy az égi paradicsom légyen egykor osztályrészem.

3. Ő gondoskodik családjáról, az emberekről:

„Íme, a te fiad! Íme, a te anyád!” (Jn 19,26-27)

Ajánlj minket is szülődnék, ő legyen a te népednek hív oltalmazója.

4. Szomjazik az életre, megszólítja az Atyát.

„Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” (Mt 27,46)

Add, hogy a kínos életben, mindennemű szükségemben, Istenhez sóhajtsak.

5. Jézus, mint minden haldokló szomjas.

„Szomjazom.” (Jn 19,28)

Add, hogy téged óhajtsalak, és epedve szomjazzalak!

6. Halála pillanatában teljesen ráhagyatkozik az Atyára:

„Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” (Lk 23,46)

Én is rád bízom életemet, neked ajánlom lelkemet ó, Atyám!

7. „Beteljesedett!” (Jn 19,30)– nagy gyertyát elfűjjük, letérdelünk

(Fekete kendővel betakarjuk a szívet, ráhelyezzük az 5 nagy szöveget...)

Csend, ima... Miatyánk, Üdvözlégy

Ima: Az emberek megváltása már véghez vitetett. Add, hogy végzésedet híven teljesítve mindenkiben, üdvözljek. Ámen.

5. Jézus testét sírba helyezik

- Jézust nehéz útja és kereszthalála után sírba helyezik, a bejáratot kővel zárják le.

Ének: Már a szent test sírba téve...

(A kapuba helyezzük Jézus sírját, szürke krepp papírból követ képezünk, lezárjuk a sírt.

*De mi tudjuk, hogy nem maradt a sírban, hanem harmadnapra feltámadt
Az egész fölé fehér kendőből glóriát képezünk, jelezve nincs vége ezzel→ feltámadás.)*

Záróének: Uram, hiszek, és remélek...

Eszközök: színes filclapok, kavicsok, falapok, 2 szív, fehér kendő, üveggyöngyök, mécsesek, barna-, fekete-, szürke krepp papír, szögek, nagy gyertya

Schäferné Baka Ágnes, Nyisztorné Mihola Zsuzsanna
szekszárdi hittanárók

ÖTLETKOSÁR

A mi szakmánk képviselői között található a legkreatívabb emberek – hallottuk minden bizonnyal sokan a főiskolán. Tudjuk is magunkról, hogy minden nap új helyzeteket hoz, amiket legjobb tudásunk szerint igyekszünk megoldani, inkább több, mint kevesebb sikerrel. Várjuk ide minden ötleteteket, amely megvalósítása, kipróbálása már megtörtént, s szívesen ajánljátok kollégáitok figyelmébe.

KÖZÉRDEKŰ

Programjaink:

- 2015.05.14. 9h: Egyházmegyei Hittanverseny – Pécs
- 2015.05.20. 15h: A Szent József Iskolaközpont által hirdetett egyházmegyei versíróverseny eredményhirdetése – Szekszárd
- 2015.06.19. 17h: Gyalogos zarándoklat papszentelésre – Mecseknádasd-Pécs
- 2015.06.20. 10h: Papszentelés – Pécs
- 2015.07.03. 16h-07.05. 16h: Máriagyúdi Ifjúsági Találkozó – Máriagyúd
- 2015.08.17. 10h-08.19. 19h: Hitoktatói lelkigyakorlat – Pécs

Kedves Kollégák! Hogy valóban hasznos legyen számotokra ez az oldal, a közérdekű, egyházmegyei szintű programokról, versenyekről informáljátok szerkesztőségünket!

A hit engedelmes cselekvés Isten hívó szavára.

**A teljes gondolatsorért
keresd a 11-es szentbeszédet!
csepeticsapata.hu
Cseh Péter Mihály**

Szeresd

*Szeresd, amiben hiszel,
hidd, amit tudsz,
tudd, ami érzel,
érezd, amit gondolsz,
gondold meg, mit szólsz,
szólj a tetteiddel,
lásd, amit nézel,
nézd, ami van,
légy, ami vagy,
így leszel határtalan!*

(Cs.P.M.)

Antoine de Saint-Exupéry: Fohász

Uram, nem csodákért és látomásokért fohászlokod, csak erőt kérek a hétköznapiakhoz. Taníts meg a kis lépések művészetére!

Tégy leleményessé és ötletessé, hogy a napok sokféleségében és forgatagában idejében rögzítsem a számomra fontos felismeréseket és tapasztalatokat! Segíts engem a helyes időbeosztásban!

Ajándékozz biztos érzéket a dolgok fontossági sorrendjében, elsőrangú vagy csak másodrangú fontosságának megítéléséhez! Erőt kérek a fegyelmezettséghez és mértéktartáshoz, hogy ne csak átfussak az életen, de értelmesen osszam be napjaimat, észleljem a váratlan örömöket és magaslatoakat!

Őrizz meg attól a naiv hittől, hogy az életben mindennek simán kell mennie! Ajándékozz meg azzal a józan felismeréssel, hogy a nehézségek, kudarcok, sikertelenségek, visszaesések az élet magától adódó ráadásai, amelyek révén növekedünk és érlelődünk!

Küldd el hozzám a kellő pillanatban azt, akinek van elegendő bátorsága és szeretete az igazság kimondásához! Az igazságot az ember nem magának mondja meg, azt mások mondják meg nekünk.

Tudom, hogy sok probléma éppen úgy oldódik meg, hogy nem teszünk semmit. Kérlek, segíts, hogy tudjak várni!

Te tudod, hogy milyen nagy szükségünk van a bátorságra. Add, hogy az élet legszebb, legnehezebb, legkockázatosabb és legtörekenyebb ajándékára méltók lehessünk!

Ajándékozz elegendő fantáziát ahhoz, hogy a kellő pillanatban és a megfelelő helyen – szavakkal vagy szavak nélkül – egy kis jószágot közvetíthessek!

Őrizz meg az élet elszalasztásának félelmétől! Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van! Taníts meg a kis lépések művészetére!